Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. | № 94 (6.583) | 1988 йил 23 апрель, шанба | Баҳоси 3 тийин

XIX

Янгиланиш йўлидан

Партия даъватига жавобан

«Коммунистлар! Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС XXVII съезди йўлини сабот билан амалга оширингиз! Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлайлик!» КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларига жавобан шаҳримиздаги кўплаб илғор корхоналар Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини меҳнатда самарали ютуқлар билан кутиб олишмоқда.

● Булар орасида шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли бир қанча корхоналар ҳам бор. Бошқарманинг 2, 3, 4-автобус парки коллективи ўтган йилдан бери хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш системасига ўтиб ишлаётган корхоналардан бири ҳисобланади.

● 3-автобус паркида Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини меҳнатда самарали ютуқлар билан кутиб олаётган ҳайдовчилар сони кундан-кунга ортиб бормоқда. М. Мадалиев, Б. Жалолов, Ш. Ҳолмуҳамедов каби пешқадамлар йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиб, кунлик иш нормаларини 110—115 процент қилиб адо этишмоқда.

● 2-маршрутли такси корхонаси меҳнаткашлари партиямиз даъватига жавобан апрель ойи планини тўрт кун илгари адо этиб, пландан ташқари 65 минг сўмлик хизмат кўрсатишга ваъда беришди. Биринчи квартал планини 28 мартда адо этган коллективнинг сўзи билан иши бир эканлигига ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Кремлда тантанали йиғилиш

Совет кишилари Владимир Ильич Ленин таваллудининг 118 йиллигини партиямизнинг қайта қуриш йўлини амалга ошириш учун, жамиятимиз ҳаётини ҳар томонлама янгилаш учун умумхалқ кураши вазиятида, КПСС ва Совет халқи ҳаётидаги муҳим сиёсий воқеа — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси арафасида нишонламоқдалар. 22 апрель куни Кремлдаги Съездлар саройида ана шу шонли санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Москва шаҳри ва областининг ишлаб чиқариш илғорлари, КПСС ветеранлари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, Совет Қуролли Кучларининг жангчилари бу ерга келдилар. Йиғилишда чет эллик дипломатлар, хорижий мамлакатлардан келган меҳмонлар қатнашдилар.

Соат 17. Тантанали йиғилиш қатнашчилари **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, А. Н. Яковлев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Н. В. Талызин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан табрикладилар.

Президиумда СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, КПСС Москва шаҳар ва область комитетларининг секретарлари, Ленин партияси ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, маданият арбоблари, ҳарбий бошлиқлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳам бор эдилар.

Тантанали йиғилишни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари **Л. Н. Зайков** очди.

Кремлдаги Съездлар саройи гумбазлари остида Совет Иттифоқи Гимни тантанавор янграйди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари **Г. П. Разумовский**нинг «Социализмни янгилаш учун, ленинизм учун» мавзуидаги доклади катта эътибор билан тингланди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан «Интернационал»ни куйлайдилар.

Шундан кейин катта байрам концерти бўлди.

(ТАСС).

Ленинга ҳамқадам бўлайлик

Жаҳон ижтимоий тараққиёти ва революцион ҳаракат тарихида ажойиб арбоблар кўп бўлган. Улар орасида моҳир ташкилотчилар, таниқли назариётчилар ва оташзабон нотиқлар кўп бўлган эди. Лекин уларнинг кўпчилиги реал практика олдида ожиз бўлиб қолдилар. Жаҳон ижтимоий тараққиёти ва революцион ҳаракатда Владимир Ильич Ленин тутган ўрин беназирдир. Ильичнинг асрларга татийдиган улуғворлиги шундаки, у даҳо мутафаккир, машҳур сиёсий арбоб эди, доҳий siймосида ташкилотчилик, илмий ва адабий ҳамда нотиқлик истеъдоди мужассамлашган эди. Владимир Ильич ҳаёти ва фаолияти тимсолида инқилобий назария ва амалиёт бирлашиб кетди, Ленин янги типдаги большевистик партияни — пролетариатнинг жанговар ташкилотини тузди. Шу партия раҳбарлигида Улуғ Октябрь социалистик революцияси амалга оширилди.

Мамлакатимизда ҳам, бутун дунёда ҳам В. И. Лениннинг обрў-эътибори каттадир. Бу обрў-эътибор ақл-идрок, билим ва тажриба туфайли ортирилгандир. Орадан қанча вақт ўтмасин, авлодлар Ленин номини меҳр-муҳаббат ва самимият билан тилга олаверадилар, унинг ғоялари асрлар бўйи яшайверади.

22 апрель куни Тошкентда, байрамлардагидек безатилган В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройида жаҳон пролетариати доҳийси таваллудининг 118 йиллигига бағишланиб Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг тантанали йиғилиши бўлди. Йиғилишда Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураш қатнашчилари, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари, илм-фан ва маданият арбоблари, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг жангчилари қатнашдилар.

Тантанали йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов «Ленинга ҳамқадам бўлиб, ленинча ҳаракат қилиб» мавзуида доклад қилди.

Йиғилишда совет халқларининг қардошлик оиласида экономика, илм-фан ва маданиятни ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришган Ўзбекистон ленинизм ғоялари жуда катта ўзгартирувчилик кучининг, ленинча миллий сиёсат тантанасининг ишончли намунаси эканлиги таъкидлаб ўтилди. Агар нуқсонлар ва хатоларга йўл қўйилмаганида ва энг асосийси социализмнинг ленинча концепциясидан, ленинча иш услубидан чекиниб қўпол хатолар қилинмаганида, босиб ўтилган йўлимиз яна ҳам муваффақиятлироқ бўлиши мумкин эди. Бу бюрократизмнинг, жамиятга партия-давлат раҳбарлиги маъмурий-буйруқбозлик системасининг кучайиб кетишига, ҳокимиятни суиистеъмол этиб, ўзбошимчалик қилишга, жиноятлар содир этилишига олиб келди.

Аммо ленинча ғоялар ва принциплар салбий жараёнлар ва ҳодисалар остида қолиб кетмади. Партия бутун жамиятимизни тубдан қайта қуриш учун ўзида куч-қудрат топа олди. Ҳозиргача қайта қуришнинг биринчи босқичини бошдан кечирдик, бу босқич мобайнида қайта қуришнинг концепцияси, стратегияси ва тактикаси ишлаб чиқилди. Қайта қуришнинг Ленин руҳига батамом мос тушадиган — демократия кўпроқ бўлсин, социализм кўпроқ бўлсин деган бош принциплари белгилаб олинди. Бу ўринда партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорлари асосий роль ўйнади.

Ленин таваллудининг бу галги санаси Ўзбекистон меҳнаткашлари учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг республика бўйлаб сафари якунларига оид таассуротлар билан йўғрилгандир. Меҳнаткашлар билан, республиканинг раҳбар ходимлари билан суҳбатларда республика партия ташкилоти фаолиятига принципиал баҳо берилди, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш юзасидан конкрет вазифалар белгиланди. Ҳозирча эса республикада ишлар зарур даражада бораётгани йўқ. Асосий ишлаб чиқариш фондларининг мавжудлигига кўра мамлакатда тўртинчи ўринда турган Ўзбекистон шу фондлардан ниҳоятда самарасиз фойдаланмоқда. Бундай ишлаб чиқариш фондларининг самараси сўнгги 10 йил ичида учдан бир ҳисса камайди. Шу давр мобайнида мамлакатда миллий даромад ҳосил қилишга Ўзбекистон ССР қўшаётган ҳисса аслида кўпаймади. Афсуски, бу йил ҳам туб бурилишга эришилмади.

Бу ўпирилишларнинг сабаблари эски дарднинг асоратида, яъни иш билан сўз ўртасидаги тафовутдадир. Республикада дуруст программалар ишлаб чиқилган, аммо ҳамма ерда ҳам бу программалар аниқ мақсадни кўзлаб амалга ошириладиган ташкилотчилик ва хўжалик фаолияти билан мустаҳкамланмаяпти. Ўз характерига кўра, кўп жиҳатдан янги, ўткир, етилган иқтисодий ва социал муаммолар анчагина йиғилиб қолди. Буларни тузатишнинг йўли — демократияни кенгайтиришда, ишлаб чиқаришни бошқаришга меҳнаткашларнинг ўзларини жалб этишда, ижтимоий тараққиётни жадаллаштириш учун ҳар бир гражданнинг жавобгарлик туйғусини оширишдадир. Бунинг учун эса қайта қуришни ишончли тарзда идеологик жиҳатдан таъминлаш зарурати пайдо бўладики, бунинг энг тўғри йўли — ҳақиқатдир.

Куни кечагина меҳнаткаш халқ Ленин ишига садоқатини яна бир карра исботлади. Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида миллион-миллион совет кишилари иштирок этдилар. Ўзбекистон аҳолисининг кўпчилиги ҳам шанбаликда зарбдорларча меҳнат қилди, ҳамма ерда юксак унумдорликка эришилди. Бу жамиятимизнинг потенциал имкониятлари ниҳоятда кўплигидан, совет халқи Коммунистик партия ҳаётимизнинг ҳозирги ниҳоятда муҳим босқичида мамлакат олдига қўйган улуғвор вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга қодирлигидан далолат бериб турибди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар Р. Н. Нишонов, Т. А. Алимов, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, В. Н. Лобко, Н. И. Попов, П. Ҳабибуллаев, И. Ҳ. Жўрабеков, В. А. Хайдуров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари А. Р. Отажонов, И. Искандаров, Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, В. В. Судаpенков, С. У. Султонова иштирок этдилар.

* * *

Шу куни В. И. Ленин таваллудининг 118 йиллигига бағишланиб, Тошкентда ўтказилган тантаналарнинг қатнашчилари жаҳон пролетариати доҳийси ҳайкали пойига гуллар қўйдилар.

(ЎзТАГ).

ЗАМОНДОШИМИЗ

Келажак жонкуяри

— Ойижон, ишдан кеч қолманг, Наргизани ўзим боғчага олиб бораман, — деди Мафтуна укажонисини кийинтирар экан.

— Мактабдан кеч қолмайсанми? — деди онаси.

— Йўқ, Раъно опамни ҳам жуда соғиниб кетдим. Уларни ҳам кўриб чиқаман.

Мафтунанинг онаси мийиғида кулиб қўйди, у қизчаси 1-синфга борганида хархаша қилиб, тарбиячиси «Раъно опага бораман, бизга ширин опажонимиз ўқитувчилик қилсалар ўқийман», деб туриб олганини эслади. Шунга ҳам ўттиз йилдан ошибди.

Кичкинтойларимиз олқишига сазовор бўлган Раъно Орипова ўттиз йил ичида юзлаб фарзандларимизни тарбиялаб мактаб қучоғига узатди. Октябрь районидаги «Баҳор» маҳалласида жойлашган 123-болалар боғчасида ишлаб келаётган Раъно опа камтарин, ҳалол меҳнати эвазига «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси» нишонига сазовор бўлди.

— Болалар тарбияси билан шуғулланиш, — деб ҳикоя қилади у, — менинг жон дилим. «Ўнта бўлса ўрни бошқа, қирқта бўлса қилиғи» дейди халқимиз. Группамдаги ўттиз боланинг ҳар бирининг характери ҳар хил. Бириники-бирига ўхшамайди, бири-биридан ширин.

— Кичкинтойлар нима сабабдан Сизни жуда яхши кўришади?

— Биласизми, болалар қалбига ширин сўз билан йўл топилади. Улар билан худди катталарга қилингандек муомалада бўлиш керак. Агар ота-оналар фарзандларини «ҳали кичкина, ҳеч нарсага ақли етмайди» деб ўйласалар, янглишишади. Болаларни меҳнатсевар, тўғрисўз, одил бўлиб етишишлари учун болалигидан тарбиялашимиз керак.

— Ўзингиз ҳақингизда нима дея оласиз?

— Мен ҳам тўрт фарзанднинг онасиман. Катта ўғлим Атҳамжон — қурувчи-инженер, қизим Дурдона — инженер, Даврон — Тошкент политехника институтининг студенти, кенжамиз — Жавлон бу йил 10-синфни тугатади. Оталари Муродҳосил ака — Ўрта Осиё электр аппаратлари ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли реле ва автоматика заводида бош мутахассис бўлиб ишлайдилар.

Фарзандларимиз келажаги йўлида ҳормай-толмай, сидқидилдан меҳнат қилаётган шундай ҳамшаҳарларимиз билан фахрлансак арзийди.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: Раъно Орипова.

Т. Каримов фотоси.

Тонгги газеталарда

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишоновнинг «Известия» газетаси саволларига берган жавоблари эълон қилинган.

АЛЛО, РЕДАКЦИЯМИ!

«Ишончли мулоқот»

32-55-35, 33-57-02

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви **25 апрель, душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача** бўлади.

«ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатида **25 апрель, душанба куни «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими Фаррух Раҳимов** навбатчилик қилади.

Партия турмуши: қайта қуриш ва биз

Туб ўзгаришлар сари

Бундан роппа-роса уч йил муқаддам КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми бўлиб ўтган эди. Унда мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, бутун фаолиятимизни, қолаверса бутун ҳаётимизни қайта қуриш, туб ислоҳот қилиш ҳамда демократия ва ошкоралик принципларини янада қарор топтириш ва таъминлаш каби қатор муҳим вазифалар баён этилган эди.

Айни пайтда меҳнат коллективларида ишчи ва хизматчиларнинг, коммунистларнинг активлиги ошди, улар жамиятимизда туб ўзгаришлар ясаш учун КПСС XXVII съезди белгилаб берган қайта қуриш ва жадаллаштириш программасини амалга ошириб келмоқдалар. Ўтган йиллар мобайнида экономикани, хўжалик механизмини тубдан қайта қуриш ва ислоҳ қилиш, партия сафларини мустаҳкамлаш, коллектив раҳбарликни жорий этиш бўйича катта қадамлар ташланди.

Қуйида берилаётган материалда ҳам оддий совет кишиларининг ўз коллективларида олиб бораётган ишлари ва режалари ҳақида ҳикоя қилинади.

Барча совет кишилари қатори, Ўзбекистон меҳнаткашлари, шу жумладан тошкентликлар КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларини якдиллик билан қўллаб-қувватлагандилар. Орадан уч йил ўтди. Ана шу давр мобайнида улар Ленин партияси теварагига ўз сафларини янада мустаҳкамлаб, туб ўзгаришлар сари дадил қадам ташлаб бормоқдалар. Маълумки, апрель Пленумида мамлакатнинг иқтисодий ва социал турмушини такомиллаштириш борасида кенг кўламли новаторлик вазифалари илгари сурилди. Пленум қарорлари экономика, маданиятга партия раҳбарлигини, фаолиятимизнинг услуб ва методларини янада такомиллаштиришни тақозо этади. Бирлашмамиз коммунистлари ҳам партия қарорларини изчиллик билан амалга ошириб келмоқдалар. Мен меҳнат қилаётган бригада йилдан-йилга юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқда. Ўтган йил давомида муттасил цехда биринчи ўринни олиб келдик. Бригадамиз корхонада энг юқори кўрсаткичга эришди. Планга қўшимча 250 та трансмиссия корпуси ишлаб чиқардик.

Хўжалик юритишимизда ҳам ўзгаришлар содир бўлмоқда. 1986 йилнинг август ойидан бошлаб давлат қабули шароитида ишлашга ўтган эдик. Тўғри, аввалига айрим ишчилар «Давлат қабули келди. Энди ҳамма маҳсулот бракка чиқади, маошсиз қоламиз» деган ваҳимага ҳам тушдилар. Мен бундай кишиларга давлат қабули бизга ҳар томонлама фойдали эканлигини тушунтирдим. Коммунистлар ҳар доимгидек, ишчиларга янги хўжалик юритиш афзалликларини, давлат қабулининг ютуқ томонларини уқтирдилар. Орадан кўп ўтмай, ана шу ваҳимачи ишчилар давлат қабулининг афзалликларини тушуна бошлашди. Айниқса, коммунистлар шундай қалтис бир пайтда ҳам фидойилик қилдилар. Биз ўзимизга ишонар эдик. Дастлабки пайтларда маҳсулотларимизнинг бир қисми Давлат қабули комиссия томонидан қайтарилди. Лекин тушкунликка тушмадик. Аксинча, қисқа вақт ичида ўз ишимизни шундай қайта қурдикки, ишлаб чиқараётган маҳсулотларимиз биринчи тақдимдаёқ қабул қилина бошлади. Тез кунда Давлат қабули комиссиясининг ишончини оқладик. Мана қарийб икки йилдирки, шахсий кафолат билан маҳсулот ишлаб чиқараяпмиз. Давлат қабули ишимизнинг сифатини яхшилади. Айни пайтда биз олаётган хом ашёнинг ҳам сифатлилиги ишимизнинг анча унумли бўлишига имкон яратиб бермоқда. Ўтган йили ва шу йилнинг аввалги ойлари мобайнида бирон-бир маҳсулотимиз ҳали қайтарилмади. Бу бизнинг қайта қуришдаги жиддий ютуғимиздир.

Лекин шуни очиқ айтиш керакки, ҳали биз коммунистлар ўз имкониятларимиз даражасида ишламаяпмиз. Ҳали қайта қуриш жараёнида корхонамиз коммунистларининг роли яққол сезилаётгани йўқ. Партия йиғилишларида билдираётган танқидий фикрлар, камчилик ва нуқсонлардан ўз вақтида тегишли хулоса чиқарилмаяпти. Улар суст бартараф этилмоқда. Корхонамиз ишлаб чиқараётган тракторлар сифатини жаҳон стандартлари даражасига олиб чиқишимиз керак. Бунинг учун бир жон, бир тан бўлиб ишлашимиз лозим. Бу ишларда албатта коммунистлар авангард бўлишлари керак. Менинг тушунишимча, ҳақиқий коммунист ўз ишининг фидойиси бўлиши лозим. У ишда, турмушда, ижтимоий ҳаётда, ҳамма вақт коммунистчасига намуна кўрсатмоғи керак. Мамлакатимизда покланиш даври юз бераяпти. Демократия ва ошкоралик принциплари қарор топмоқда. Шундай бир пайтда коммунистларнинг ташаббускор ва талабчан бўлиши, онгли интизом ва уюшқоқлик, ишга масъулият билан ёндошиши ғоят муҳимдир. Биз ана шу хислатларни ўзида мужассамлаштирган, сиёсий етук, омма манфаатларини ўз манфаатларидан устун қўядиган фидойи инсонлар — коммунистлар бўлганимиздагина кўзлаган мақсадларга эриша оламиз.

Муҳаммаджон ТУРОБОВ,
СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси созловчиси, Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери.

Интернационал тарбияга эътибор

Куни кеча Тошкент Давлат университетида «Интернационал тарбия: тажриба ва муаммолар» мавзуида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Конференцияни Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг идеология иши бўйича совети ташкил этди.

Конференцияни очган Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг секретари Э. И. Фозилов совет кишиларини, айниқса, ёшларни чинакам интернационализм руҳида тарбиялаш самарадорлигини ошириш идеология ишининг муҳим вазифаси бўлиб қолмоқда, деб таъкидлади. Инглиз олимларидан бири қачонлардир Советлар мамлакатини «яхлит дунёнинг модели» деб атаганда, академик Н. И. Конрад унга: «Дунёнинг моделигина эмас, унинг яратилаётган намунаси ҳамдир», деб жавоб берган экан. Чиндан ҳам мамлакатимизда истиқомат қилаётган барча миллатлар ва элатлар учун фақат юридик жиҳатдан эмас, ҳақиқий амалий тенглик ўрнатилган. Шу билан бирга КПСС-нинг миллатлараро муносабатлар соҳасида амалга оширган улкан кўламдаги ишлари, бу борада муаммолар қолмади, деб хотиржамликка берилишга асос бўла олмайди. Келажак жамиятини яратиш ишлари ҳали тугаллангани йўқ, бу борадаги ишларда доимо миллий омилларни ҳисобга олиш, халқларнинг миллий ҳиссиётларини ҳурмат қилиш, Октябрнинг буюк ғалабаси — мамлакатимиз халқлари дўстлигини биргаликдаги куч-ғайрат билан мустаҳкамлаб бориш лозим. Ана шу йўлда ҳар биримиз ўзимизни енгиб ўтишимиз, ҳаёт илгари сураётган мураккаб муаммоларни ҳамкорликда ҳал этишимиз керак.

Пойтахт олий ўқув юртларининг педагоглари, илмий ходимлар, партия ва комсомол активистлари, пропагандистлар «думалоқ стол» атрофидаги суҳбат чоғида ана шу ҳақда гапирдилар.

Конференцияда сўзга чиққан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, тарих фанлари доктори А. А. Асқаров халқлар тарихини чуқур, атрофлича билмай туриб ҳозирги муаммоларни ҳал этиш йўлларини излаб бўлмайди, деб таъкидлади. Ёшларда тўғри, марксча-ленинча дунёқарашни қарор топтиришда, ватанпарварлик руҳида тарбиялашда илмий, тарихий шарт-шароитларни инобатга олиб ёндошиш айниқса муҳимдир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг директори, фалсафа фанлари доктори Т. С. Саидбоев ҳам ўз нутқида олдинда турган вазифаларни ҳал этиш учун илмий ёндошиш зарурлиги ҳақида гапирди. Бунда ҳар бир тарихий воқеани диалектика нуқтаи назаридан: бу халқимиз учун умуман фойдалими ёки фойдаси йўқми, у миллатларнинг янада ривожланиши ва гуллаб-яшнаши учун хизмат қиладими ёки тўсқинлик қиладими, деган нуқтаи назардан кўриб чиқиш муҳимдир.

Атеистик ишлар мазмунини ҳам айнан шулар ташкил этиши керак. Аслини олганда ёшларни атеистик, интернационализм, ватанпарварлик руҳида тарбиялаш масалалари бутун бир комплекс бўлиб, улар бир-бири билан боғлиқ ҳолда ҳал этилиши зарур. Бунда асосий вазифалардан бири ёшларни мамлакатимиз халқлари ўртасидаги фарқларни эмас, уларни бирлаштириб турган жиҳатларни кўра билишга ўргатишдан иборатдир. Бунинг учун эса ёшларга, студентларга пухта билим бериш, улар билан ютуқларимиз ҳақидагина эмас, мавжуд ҳал этилмаган муаммолар ҳақида ҳам ошкора, самимий суҳбат олиб бориш лозим. Жумладан, нега бизда атеистик иш ўз ҳужумкорлик моҳиятини бой бериб қўйди, кўпроқ ҳимояга ўтиб олди, деган саволга жавоб бериб Т. С. Саидбоев, кўп жиҳатдан бунга атеистик пропагандани ташкил этишга айнан илмга зид ёндошув, сабаб билан оқибатнинг чалкаштириб юборилганлигидир, деб жавоб берди. Яқин ўтмишда масала республикадан исломга қарши кураш бир қатор диний маросимларни таъқиқлаш билан чекланган эди. Ишни эса ислом бу шунчаки дингина эмас, идеология эканлигидан, ҳаёт фани эканлигидан бошлаш лозим эди. Салбий ҳодисаларнинг оқибатларини эмас, уни келтириб чиқарган сабабларни тугатиш лозимлигини тушунмай туриб, атеистик тарбияни юксак даражага кўтариб бўлмайди.

Илмий-амалий конференция қатнашчилари миллатлараро муносабатлар, уларни ривожлантириш масалалари юзасидан фикр алмашдилар, студент ёшларни интернационализм, ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасидаги иш тажрибаларини ўртоқлашдилар. ТошДУ профессори С. И. Гитлин, Тошкент область комсомол комитетининг секретари А. В. Йўлдошев, маданият институти партия комитетининг секретари Б. Ғ. Эркабоев ва бошқаларнинг нутқларида ёшлар фаолиятини янада жонлантириш, уларда жамоатчилик ишларига қизиқишни кучайтириш муаммоларига алоҳида эътибор қаратилди, ана шу ишларни янада такомиллаштириш юзасидан конкрет масалалар қўйилди.

Илмий-амалий конференция ёшларни чинакам интернационализм, ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг янги усул ва методлари, миллатлараро муносабатлар соҳасидаги долзарб муаммоларни ҳал этиш йўллари изланишига хизмат қилди.

И. АЛЬТИУС.

XIX

Тарихнинг ўчмас саҳифалари

Ўн иккинчи конференция

Мазкур конференция 1922 йилнинг 4 — 7 августида бўлиб ўтди. Унинг ишида ҳал қилувчи овоз билан 129 делегат ва маслаҳат овози билан 92 делегат қатнашди.

Конференциянинг кун тартиби — 1) Халқаро аҳвол тўғрисида; 2) Касаба союзлари тўғрисида; 3) Кооперация соҳасида партия иши; 4) Антисовет партиялар ва оқимлар тўғрисида; 5) Устав секциясининг ишлари тўғрисида; 6) Партия аъзоларининг моддий аҳволини яхшилаш тўғрисида; 7) Коммунистик интернационалнинг IV конгресси тўғрисидаги масалалардан иборат эди.

Конференция арафасида мамлакатимизнинг бошқа давлатлар билан тинч-тотув яшаши ва ўзаро ишга доир алоқалар ўрнатиши мумкинлиги тўғрисидаги ленинча таълимотга асосланиб бу соҳада бирмунча ташаббуслар билан чиқди. 1921 йили РСФСР билан Англия ўртасида савдо битими, РСФСР билан Эрон, Афғонистон ўртасида шартнома тузилди. Совет — Австрия, Совет — Норвегия, Совет — Чехословакия муносабатлари яхшиланди.

РКП (б) XII конференцияси ташқи сиёсат соҳасида Марказий Комитет амалга ошираётган йўлни маъқуллади ҳамда Генуя ва Гаагада РСФСР делегациясининг тутган йўлини қаноатланарли деб топди ҳамда халқ хўжалигини мустаҳкамлаш, мамлакат мудофаа қобилиятини оширишга кўрсатма берди.

Конференцияда кооперацияда партия иши тўғрисида В. В. Куйбишев доклад қилди. Конференция пролетар диктатураси шароитида товар айирбошлашнинг кооператив формаси энг яхши ва ҳар томонлама қўлланиши керак бўлган форма эканлигини, халқ хўжалигини тиклашда деҳқон хўжалигини тиклаш ва ҳунармандчилик саноат ишлаб чиқариш кучларини ошириш ишининг муҳим воситаси эканлигини таъкидлади.

Конференция «сменавехчилик» оқимига асосан ижобий муносабатда бўлишни, лекин ундаги буржуа-реставраторлик тенденциясини фош қилишни вазифа қилиб қўйди. «Сменавехчилик» оқимининг таъсири Совет Туркистонида ҳам бор бўлиб, бу оқимнинг реакцион қисми РКП (б)нинг миллий сиёсатига қарши чиқиб, Туркистонга ёрдам беришни тўхтатишни тарғиб қилди. Туркистонни «Россия баданидаги яра» деб исботлашга уринди. Конференция арафасида Ўрта Осиёда ҳам иқтисодий партиялар ва оқимларнинг совет тузумига қарши ҳаракати кучайди. 1922 йил кўклами ва ёзида Ўрта Осиё халқларининг ашаддий душмани, Англиянинг жосуси Анвар пошшо панислом ва пантуркизмни тарғиб қилиб, Ўрта Осиё совет республикаларида эски тузумни тиклашга уринди, ўзини «мусулмонларнинг халоскори» деб эълон қилди. Турли миллатчи ташкилотлар «Ислом армияси»ни вужудга келтириб босмачилик ҳаракатини кучайтирган эди. Бундай шароитда, ўлка коммунистлари Анвар пошшонинг Ўрта Осиё халқларининг ашаддий душмани эканлигини, бу ердаги халқларнинг ягона халоскори Қизил Армия эканлигини тушунтириб бердилар.

Конференциянинг «Антисовет партиялар ва оқимлар ҳали янчиб ташлангани йўқ. Улар тактикани ўзгартирмоқдалар ва янги шароитга мослашиб, Европа капиталистик реакциясига таяниб, Совет ҳокимиятини орқа томондан ўраб олишга ҳаракат қилмоқдалар» деган фикри Ўрта Осиёдаги антисовет оқимларга тааллуқлидир.

Конференция ўзининг зарбдор иши ва тўғри тактикаси билан антисовет партияларга ва оқимларга узил-кесил зарба бера олишини, бунинг учун хўжаликни тиклаш, аҳолининг маданий савиясини ошириш, революцион ютуқларни мустаҳкамлаш, агитация ва пропагандани кучайтириш, марксизмни кенг тарғиб қилиш, оддий партия аъзолари сиёсий савиясини ошириш учун бутун чораларни кўришни таъкидлади.

Конференция партия ташкилотлари касаба союзлари ишига кўпроқ эътибор беришни, касаба союзлардаги партия фракцияси ғоявий таъсирини кучайтиришни, касаба союзлари орқали ишчилар оммаси билан алоқани мустаҳкамлашни, касаба союзлари ташкилотларининг раҳбар составини коммунистлар билан кучайтиришни вазифа қилиб қўйди. Бу қарор ғоят муҳим аҳамиятга эга эди, чунки касаба союзларининг обрўси, уларнинг муваффақиятли иши партиямизнинг ғоявий ва ташкилий раҳбарлигига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Конференция РКП(б)нинг Уставини қабул қилди. РКП(б) XI съезди қарори асосида Марказий Комитет ташкилий бюроси 1922 йил 19 майда В. М. Молотов раислигида «РКП(б) Уставини қайтадан кўриб чиқиш комиссияси»ни тузди. Мазкур комиссия ўзгартирилган Устав лойиҳасини ишлаб чиқди ва уни конференцияга тақдим этди. Конференция Устав текстини бир овоздан қабул қилди. Устав партиямизнинг В. И. Ленин асослаб берган ташкилий принципларини асослаб берди, партияга янги аъзоларни қабул қилиш соҳасида 3 категорияни белгилаб, унинг обрўси янада ўсишини таъминлади.

Конференция РКП(б) аъзоларининг моддий аҳволини яхшилаш масаласини ҳам кўриб чиқди. Партия аъзоларига моддий ёрдам уюштиришда ўзаро ёрдам фонди тузиш, лекин ишчилардан партияга кирганлар учун алоҳида имтиёз берилади, деган тасаввурни ҳосил қилмаслик лозим деган фикр асос қилиб олинди. Бу масаланинг кўриб чиқилишининг сабаби шу эдики, партия аъзоларининг моддий аҳволи ғоят оғир бўлиб, улардан бир қисми касалликларга чалинган эди.

Конференция Коминтерн IV конгрессига тайёргарлик кўриш тўғрисидаги докладни эшитди, Коминтерн ижроия комитетининг ягона фронт тактикасини амалга оширишдаги фаолиятини маъқуллади, РКП(б)нинг Коминтернга қўшилган партияларнинг таркибий қисми деб ҳисоблаш ва унинг конгрессига делегация сайлашди, бу делегация РКП(б) миллий ташкилотларининг вакиллари бўлиши керак, деб кўрсатди. Бу қарорнинг Ўрта Осиёдаги Бухоро ва Хоразм Компартиялари учун аҳамияти катта эди. Гап шундаки, 1922 йил 18 майда РКП(б) Марказий Комитети Сиёсий бюроси РКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюросини тузган эди. Шу йилнинг 26 майида мазкур бюро ҳайъатига С. И. Гусеев (раис), И. Г. Сольц, Т. И. Баранов, А. Раҳимбоев, Н. Т. Тўрақулов, К. С. Отабоев, С. М. Соколов, Б. В. Легран, Ф. Хўжаев ўртоқларни киритди. РКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси зиммасига Туркистон, Бухоро, Хоразм Коммунистик партияларига РКП (б) Марказий Комитети номидан конкрет раҳбарлик қилиш ва бу партияларга амалий ёрдам бериш вазифаси юкланди. Мазкур тадбир кўрилгунгача, ТКП—РКП(б)нинг таркибий қисми, Бухоро ва Хоразм Компартиялари эса Коминтерн конгрессларида мустақил партия сифатида иштирок этмоқда эдилар. БКП ва ХКПнинг РКП(б) составига қўшилиши ва РКП(б)нинг ташкилий ва ғоявий программасини бу ёш партиялар томонидан қабул қилинишн муносабати билан РКП(б) делегацияси РКП(б) составидаги барча миллий компартиялар номидан Коминтерн конгрессида иштирок қиладиган бўлиб қолди.

БКП ва ХКП ва РКП (б) составига қўшилганлиги Бухоро ва Хоразм Халқ Совет Республикалари сиёсий ҳаётида ғоят катта аҳамиятга эга бўлди, чунки бу партиялар ҳам, бу республикалардаги халқлар ҳам РКП(б)нинг қудратли сиёсий обрўси ва Программасига таянадиган бўлиб қолди.

РКП (б)нинг XII конференцияси мамлакатимиз иқтисодий, сиёсий, маданий ҳаётига доир муҳим масалаларни кўриб чиқди. М. С. Горбачев Ленин партиясининг ролига баҳо бериб, бундай деди: «Марксизм-ленинизм назарияси билан қуролланган партия бўлмаса социалистик революция ғалаба қозона олмаган бўлур эди. Янги жамият барпо этишни ўрганиб олган партия бўлмаса социализм бўлмасди. Шундай негиз ҳам бўлмас эдики, эндиликда ижтимоий турмушнинг ҳамма томонлари ана шу негиз асосида янгиланиб, мамлакат социал-иқтисодий тараққиёти жадаллаштирилмоқда.

А. АКРАМОВ,
тарих фанлари доктори.

Ўтган якшанба куни шаҳримизнинг Карл Маркс кўчасини болаларнинг чизган расмлари безади.

Уч ёшдан олти ёшгача бўлган ёш рассомлар кўргазмасини В. И. Ленин номидаги совет болалар фонди республика бўлими ҳамда «Радуга» ёш ижодкорлар экспериментал устахонаси ва «Ровесник» маданият Уйи вакиллари ташкил этишди.

Конкурсда 250 та иш намойиш этилди. Томошабинлар томонидан ғолиб деб топилганлар республикамиз шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилишади.

СУРАТДА: конкурс қатнашчилари.

М. Назаров фотоси.

Дам олиш соатларида

Саъдий ҳикматномасидан

Ҳар бир шарқ мутафаккири ижодида энг гўзал сатрлар бор. Уларни, таъбир жоиз бўлса, шоҳбайтлар деб атар эдим. Чунки ушбу сатрларда ҳаёт ҳикматлари, донолик ўз аксини топган бўлади.

Бугун Саъдий Шерозийнинг ҳикматли рубоий, фардларини ҳурматли оқшомхонларимизга шарҳлаб бермоқчиман.

Кибриё ҚАҲҲОРОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

Агарчи пеши хирадманд хомўший адаб аст
Ба вақти маслиҳат он беҳки дар сухан кўший.
Ду чиз тираи ақл аст: дам фурў бастан ба вақти гуфтану
Гуфтан ба вақти хомўший.

Гарчи улуғ зотлар ҳузурида жим ўтириш одобдан бўлса ҳам маслаҳат чоғи гапиришга ҳаракат қил, чунки икки нарса ақлнинг занглаганини кўрсатади: бири ҳамма гапираётганда миқ этмай ўтириш, иккинчиси, ҳамма жим ўтирганда валақлаш.

●

Ҳар каски сафар кунад писандида шавад
Дар айни камол нури ҳар дийда шавад
Покизатар аз об набошад чизе
Як жоки кунад мақом гандида шавад.

Кимки сафар-саёҳат қилса обрў-эътибори ошар, қариган чоғида ҳамманинг иззат-ҳурматига сазовор бўлар. Шуни билгинки дунёда сувдан тоза нарса йўқ, аммо сув ҳам шунча тозалиги билан бир жойда узоқ туриб қолса бузилар. Демак, инсон ҳам бир жойда, бир вазифа турса бориб-бориб айниб қолар.

●

Гурбан мискин агар пар дошти,
Тухми гунжишк аз жаҳон бардошти.
В—он ду шохи гов агар хар дошти
Ҳеч инсон пеши худ нагзошти.

Хайриятки бечора мушукнинг қаноти йўқ, бўлмаса оламдан чумчуқнинг уруғини қуритар эди. Хайрият, фалончига амал тегмапти, бўлмаса саллани олиб кел деса, каллани олиб келар эди.

Хайриятки эшакда ҳўкузнинг икки шохи йўқ. Бўлмаса ҳеч кимни ўзига яқин йўлатмас эди.

●

Сухан гарчи дилбанду ширин бувад
Сазовори тасдиқу таҳсин бувад.
Чу як бор гуфти магў боз пас
Ки ҳалво чу як бор хўрдан бас аст

Сўзинг минг ширину мафтун қилувчи, таҳсину офаринга арзигувчи бўлса ҳам бир мартаба айтдингми — кифоя. Ҳалвони ҳам бир мартаба есанг ширин, кўпи бўлмайди.

●

Мероси падар хоҳи, илми падар омўз
Кин моли падар сарф тавон кард ба ду рўз.

Агар отангнинг меросига эга бўлмоқчи бўлсанг, сен унинг ҳунарини ўрган. Бўлмаса бу отанинг мол-давлати икки кунда тамом бўлади-қолади.

●

Санге ба чанд сол шавад лаълпорае
Зинҳор то ба як нафасаш машкани ба санг.

Бир парча тошни лаълга айлантириш учун неча-неча йил меҳнат сарф қилиш керак,шунинг учун ҳам уни бир зарба билан чилпарчин қилма. Биров билан дўст бўлиш учун, бир неча йил бирга нон-туз бўлиш керак, шунинг учун бир оғиз аччиқ сўз билан унинг кўнглига озор берма.

●

Гар ба жойи нонаш андар суфра буди офтоб
То қиёмат кас надиди рўзи равшан жуз ба хоб.

У шу даражада хасиски агар мабодо унинг дастурхонида нон ўрнида қуёш бўлгандами, қиёматгача ҳеч ким ёруғ кунни кўрмас эди: умрида у бировга дастурхон ёзмаган.

●

Ҳунар ба чашми адоват бузургтар айб аст
Гул аст Саъдию дар чашми дигарон хор аст.

Ҳунар душманнинг кўзига жуда катта айб, нуқсон бўлиб кўринади. Бўлмаса Саъдийнинг ўзи гулу, аммо бошқаларнинг кўзига тикан бўлиб кўринади.

●

Ҳар ки айби дигарон пеши то оварду шумурд
Бегумон айби ту пеши дигарон хоҳад бурд.

Кимки, бировнинг айбини, камчилигини сенинг олдингга келиб бирма-бир айтдими, билгилки, сенинг қусурингни ҳам бошқаларга бориб айтади.

Бебаҳо жавоҳирлар

Ўзбек адабиёти ва адабий тилининг асосчиси Алишер Навоий ўзининг беназир ижоди билан ҳамиша халқ ва замон хизматида. Буюк шоир таваллудининг 550 йиллигига унинг 20 томдан иборат «Мукаммал асарлар тўплами»нинг нашри амалга оширилмоқда. Бу эзгу ишни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти ҳамда Ҳ. С. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти олимлари ҳамкорликда олиб бормоқдалар. Шу меҳнатларнинг самараси ўлароқ мукаммал тўпламнинг II томи — «Наводир ун-ниҳоя» девони чоп этилди.

Девоннинг бу нашрига Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти қўлёзмалар фондида 11675 тартиб рақами остида сақланаётган нодир қўлёзма асос қилиб олинган. Девон 1487 йили Ҳиротда машҳур хаттот Абдулжамил томонидан юксак каллиграфик санъат билан кўчирилган. Девон 149 варақдан иборат бўлиб, 840 ғазални ўз ичига олади.

«Наводир ун-ниҳоя» девони Ўзбекистон ССР «Фан» нашриётида чоп этилди.

Йўллар чорлайди

Табиат ям-яшил.

Қаёққа қараманг, кўзингизда яшнаш, яшариш белгиси: гуллар, чечаклар, яшил гиламлар. Шоир айтгандек «Кўм-кўк, кўм-кўк, кўм-кўк».

Шундай дилбар кунларда кўнгил саёҳатни, сайрни тусайди. Олис тоғлар бағри сари қушдек қанот қоқиб парвоз этгингиз келади. Шу ниятда йўлга отланасиз.

Автобус шамолдек елиб кетяпти. Бирин-кетин қишлоқлар, аҳоли пунктлари ортда қоляпти: Дўрмон, Арғин, Қибрай, Байтқўрғон, Чирчиқ, Товоқсой. Мана, ҳамюрт космонавтимиз туғилиб ўсган Искандар посёлкаси. Чирчиқ устидаги муҳташам тўғон, Ғазалкент шаҳри. Буёғига таърифи тилларда достон Бўстонлиқ, исми жисмига монанд гулшан сизни ўз қучоғига олади.

Чорвоқ денгизига етгунингизча чап томондаги айқириб оқаётган дарёга маҳлиё бўқасиз. Унинг ҳар бир мавжи сизни энтиктиради.

Мана, ниҳоят тилла коса — Чорвоқ денгизи ҳам кўзга ташланди. Қуёш нурида зилол сувлар ялт-ялт товланади. Денгизга унинг жон ришталари Пском, Чотқол, Кўксув дарёлари келиб қуйилади. Уларнинг жонбахш сувлари тилла косани ҳамиша тўлдириб туради.

Бўстонлиқ табиати ҳақида кўплаб мадҳия ўқишимиз мумкин. Лекин юз марта таърифдан кўра уни бир марта кўрганимиз яхши. Сув омборидан ўтиб чап томондаги асфальт йўлдан қирлар сари ўрлай бошлаймиз. Ҳар қадамда манзара ўзгара бошлайди. Адирлардаги номи бизларга нотаниш гул-гиёҳларни кўриб ҳайратга тушмай, иложингиз йўқ: табиат қанчалар мўъжизаларга бой!

Шундоққина йўл бўйича тоғолча, дўлана, бодом, олмалар қийғос гулга беланган. Сичқонқулоқ бўлиб қолган япроқлари эса худди қуёшга мўралаб қараётгандек.

Қайнарсойдан ўтасиз. Ана энди чинакам ҳайратомуз манзара кўз олдингизда пайдо бўлади. Шундоқ қияликларда ўриксзор шамолда оҳиста шовуллаб турибди. Бу ҳам инсон қўли билан яратилган, табиат бағридаги нурли нуқта.

Теваракка қарайсизу, ўзингизни тутолмайсиз. Майсаларга узала тушиб, хаёлларга эрк берасиз. Табиат нега шунча гўзал? Нега унинг гуллари, боғлари, сувлари кўп? Уларни нима учун яратган?

Хаёлларингизни жамлаб, Чорвоқ денгизига беихтиёр кўз ташлайсиз. Ҳув, тўғондан пастда худди улкан вена қон томири каби дарё чўзилиб кетган. У Тошкентга оби ҳаёт олиб кетяпти. Кўм-кўк. Худди осмондан ранг олгандек. Оппоқ-оппоқ тўлқинлари эса булут мисоли.

Чотқол тоғларининг шундоққина биқинида чуқур дарада сурон солиб оқаётган Пском дарёсининг икки тарафида жойлашган Сижжак, Бурчмулла, Боғистон каби сўлим қишлоқларнинг бағри сизга ҳамиша очиқ. Мусаффо тоғ ҳавоси қалбингиздаги ғуборни қувиб юборади. Ёшаргандек сезасиз ўзингизни.

Шарқирамасой, Наволисой соҳиллари дам олувчилар учун ажойиб маскан ҳисобланади. Ўз оти билан ширин наводек шилдираб оқувчи тоғ сувлари бахш этган ором вужудимизни яйратиб юборади.

Табиат инсон учун бор неъматини, гўзаллигини бахш этади. Унинг биргина истаги, талаби бор бизлардан: севиб ардоқласак бўлди табиатни.

Биз борган жойларда биздан «эсдалик» бўлиб турли шишалар, банкалар, қоғоз чиқиндилари, яна кўплаб дилни хира қиладиган буюмлар қолмасайди. Айниқса, зилол сувларга жуда эҳтиёт бўлишимиз керак. Яъни, уни ифлослантириш ойнага тош отиш билан баробар. Чунки сув—тириклик кўзгуси.

Табиат бағрига озор бермасдан, дил-дилдан эъзозлаб, бағрида ҳар қанча эркалансак ярашади. Поймизга оламда бор гўзалликлардан поёндоз солади табиат.

Йўллар чорлайди. Бу йўллар бизни сўлим масканларга элтади, оромбахш боғларга олиб боради.

Она табиатнинг ғамхўр фарзандлари бўлайлик. Ана шундагина унинг гўзалликлари биз — шаҳарликлар учун мангу ҳамроҳ бўлиб қолади.

Йўллар чорлайди, оромгоҳлар, тоғлар ўз бағрига чорлайди бизни!

Мусақул УСМОНОВ,
Темур ЙЎЛДОШЕВ.

«Қаро кўзим»

Алишер Навоий ҳаётининг сўнгги йилларида, ўзининг тили билан айтганда, «эллик била олтмиш яқиниға етганда» бутун умри давомида яратган ғазалларини тўплаб, улкан бир девон тузади. Бу тўпламнинг «...отин «Хазойин ул-маоний» («Маънолар хазинаси») қўюлди» деб ёзади шоир.

Навоий ўз замондоши ва устози Абдураҳмон Жомийнинг маслаҳати билан «Хазойин ул-маоний» китобини тўрт девонга ажратиб, уларга ўз умрининг турли даврлари асосида қуйидаги номларни қўяди: етти-саккиз ёшдан йигирма ёшгача яратилган шеърларга «Ғаройибус сиғар» («Болалик ғаройиботлари»); йигирмадан ўттиз бешгача васф этилган байтларга «Наводируш-шабоб» («Йигитлик нодирликлари»); ўттиз бешдан қирқ бешгача битилган ижод маҳсулотига «Бадойи-ул-васат» («Ўрта ёшлик гўзалликлари»); қирқ бешдан олтмиш ёшгача қоғозга тушган ғазал ва мисраларга «Фавойидул-кибар» («Қарилик фойдалари») сингари кишилик ҳаётининг тўрт фаслига мослаштириб махсус номларни беради. Бу девонга киритилган шеърларнинг умумий ҳажми қирқ тўрт минг тўққиз юз бир мисрани ташкил қилади.

Шеъриятга ташна халқимиз шоир асарларини севиб мутолаа қилмоқда. «Ўзбек адабиёти бўстони» туркумида Алишер Навоийнинг «Хазойинул-маоний» тўпламига кирган ғазаллардан саралаб олинган «Қаро кўзим» номли навбатдаги китоб нашр этилди. Китобда шоир ғазалларидан ташқари, унинг бадиий баркамол мустазодлари, мухаммаслари, мусаддаслари, қитъалари, рубоийлари ва туюқларининг ҳам ажойиб намуналари ўрин олган. Китоб Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилди.

Баҳодир ВАЛИЕВ.

Жадаллаштириш — давр талаби

Янги техника самараси

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида яратилган янги система дастлабки синовдан муваффақиятли ўтди. У агрегат заводининг цехларидан бирига ўрнатилгач, иш унуми ва сифатини кўзда тутилганидан анча ошириш имконини берди. Редукторлар ғилофига ишлов беришда қўлланиладиган турли ҳажмдаги етти хил қайишувчан, қайта созлаш мумкин бўлган бундай системалар эндиликда мамлакатимизнинг ва республикамизнинг ўнлаб тармоқ корхоналарида муваффақиятли қўлланилмоқда.

Бирлашма прогрессив технология, юқори унумли асбоблар, роботлаштирилган комплексларни яратади ва ишлаб чиқаришга тадбиқ этади. Бир сўз билан айтганда ғоядан ишлаб чиқаришга тадбиқ этишгача бўлган барча жараёнлар шу корхонанинг ўзида амалга оширилади. Янгиликлар саноат корхоналарининг иқтисодий қудратини кенгайтиришда, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда, тежамкорликни таъминлашда, ишчи кучларини зарур участкаларга бўшатиб беришда қўл келмоқда.

Барча иқтисодий-техник кўрсаткичлар бўйича ўтган йилги давлат планини муваффақиятли уддалаганлиги учун бирлашма коллективи яқинда Бутунииттифоқ социалистик мусобақа ғолиби бўлди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Кўргазмасининг Бутуниттифоқ «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди.

Айни кунларда ўз ишларига берилган муносиб баҳо бирлашма ишчи-хизматчиларини янги ютуқлар сари руҳлантириб юборди. Ҳозир корхонанинг барча цех ва ишлаб чиқариш участкаларида зарбдорлик ҳаракати тобора авж олмоқда. Бу ҳаракатда йиғиш бўлими коллективи ҳам фаол қатнашаяпти.

СУРАТДА: қайишувчан, қайта созлаш мумкин бўлган системани йиғиш бўлими бошлиғининг ўринбосари, меҳнат ветерани Виталий Курач ремонтчи-слесарь Николай Марков билан муҳим топшириқни адо этмоқда.

А. Кошкин фотоси. (ЎзТАГ).

Афғонистон Республикасида

Миллий яраш ва иқтисод

Афғонистондаги миллий яраш жараёнининг бир йили давомида мамлакатдаги саноат ишлаб чиқариши ҳажми 3,5 баравар ўсди. Бундай кўрсаткичга янги корхоналарнинг ишга туширилиши, мавжуд объектларда меҳнат унумдорлигининг оширилиши туфайли эришилди. Мамлакатдаги «тинчлик зонаси» деб эълон қилинган бир қанча районларда аҳволнинг нормаллашуви натижасида у ерга ўз вақтида маҳсулот етказиб бериш муаммоси ҳал этилди. Бу эса ўнлаб завод ва фабрикаларнинг бекор туриб қолишини мустасно қилди.

Афғонистон экономикасида ҳукмронлик қилаётган шахсий сектор юксалиб бормоқда. Ўтган йили маҳаллий корхона эгалари 57 корхона қурилишига маблағ ажратишди. Мамлакат ва шахсий сектор ўртасидаги муомала ўзаро ишончсизлик ва келишмовчиликлардан ҳоли бўлди. Бундай ҳоллар илгарилари содир бўлиб турарди. Яқинда бир неча корчалонларнинг Ҳиндистондан медицина ускуналари йирик партиясини сотиб олиб, Кобулдаги «Жамҳурият» касалхонасига ҳадя этишгани диққатга сазовордир.

Кобулдаги нон комбинати совет—афғон иқтисодий ҳамкорлигининг тўнғич корхоналаридан биридир.

СУРАТДА: лаборант Сахари Аскари, совет мутахассиси Е. Мешчеряков, лаборант Шокила Васими ва комбинат бош технологи, Одессада билим олган Ҳайдар Али.

В. Дубиль фотоси.

Қуёш хизмат қилмоқда

Кобулдаги «Ватан» болалар уйида сув иситишда қуёш энергиясидан фойдаланадиган қурилма ўрнатилганига бир йил бўлди. Шу давр мобайнида мутахассислар унинг лойиҳа қувватини кунига Цельсий шкаласи бўйича 85 даражагача иситилган 13400 литр сувга олиб чиқишди.

Қурилмани Афғонистон энергетика министрлиги илмий-тадқиқот марказининг бир группа инженерлари бунёд этишган. Уларнинг қуёш энергиясидан кундалик ҳаётда фойдаланишга доир фаолияти халқаро миқёсда қўллаб-қувватланди. Масалан, шу мақсаддаги ишлар учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бир миллион доллардан зиёд маблағ ажратди.

Афғонистон шароитида қуёш энг муҳим энергия манбаларидан ҳисобланади. Масалан, Кобулда бир йил давомида 300 кун қуёшли ўтади. Бошқа районларда эса бундан ҳам кўпроқ. Субтропик иқлимда жойлашган Жалолобод шаҳри бу ўринда рекордчи ҳисобланади. Бу ерда қуёш йилнинг 330 куни чарақлаб туради. Худди мана шу шаҳарда афғон мутахассислари янги гелиоқурилмаларни синаб кўришмоқчи.

Карвон келар...

Карвон чегара постларини айланиб ўтиб, Эрондан Афғонистонга кетиб борарди. У айтарлик катта эмас — бор-йўғи уч туядан иборат. Шундай қилинганда уни сезиш қийинроқ. Карвон чегарадан ўтгач, Афғонистон ичкарисидаги Фарах вилоятига йўл олди. Бироқ, бир соат ўтар-ўтмас уни Афғонистон Республикасининг чегара қўшинлари билан ҳамкорлик қилаётган қабила полкининг отли дозори сезиб қолди. «Ҳаракат тўхтатилсин» деган командага карвондагилар автоматдан ўқ отиб, жавоб беришди. Қисқа отишмадан кейин чегара бузувчилар қўлга олинди. Маълум бўлишича, улар Фарах вилоятида иш олиб бораётган Карим группасининг террорчилари экан. Улар шафқат сўраб, карвонларида қурол эмас... газлама олиб кетишаётганлигини айтишган. Ҳақиқатан ҳам, юкни юқори сифатли эрон газламалари ташкил этарди.

Контрабандачилар қабила отрядини овлоқ ерда жойлашган маҳфий омборхонага бошлаб боришди. У ерда қурол-аслаҳадан ташқари япон автомобилларининг 400 та шинаси, 600 тўп турли газлама, 50 та жун одеял ва кўп миқдордаги оёқ кийимлар яшириб қўйилган экан. Буларнинг ҳаммаси контрабанда йўли билан Эрондан келтирилган экан. «Ҳақиқати сарбоз» газетаси Фарахда содир бўлган ана шу воқеа ҳақида ҳикоя қилиб, бир қанча «яраш душманлари» бойиш мақсадида қонунга хилоф равишда Афғонистонга чет эл молларини олиб келишмоқда, деб ёзади.

Экспортга чиқаётган гиламлар

Пишиқ тўқилган гиламнинг ҳар квадрат сантиметрига 66 та тугунча тўғри келиши керак. Ана шундай гилам Афғонистонда олий нав гиламлар қаторига киради. Бундай гиламларга мамлакатда эҳтиёж катта эмас, чунки бундай маҳсулот харид қилишни кўпчиликнинг чўнтаги кўтармайди. Хорижда эса афғон гилам тўқувчиларининг бошқа маҳсулотлари ҳам шуҳрат қозонган. Ўтган йили унинг экспорти 1 миллион квадрат метрни ташкил этди. Бу эса мамлакатга бир неча миллион доллар даромад келтирган.

Афғонистонда гиламларни асосан аёллар тўқишади. Қўлда бажариладиган бундай қийин иш ўта ҳушёрликни ва авлоддан-авлодга ўтиб келаётган автоматикага хос уқувни талаб этади.

АПН мухбирлари ахборотлари асосида материалларни Д. ЖАЛОЛОВ тайёрлаган.

Бир асар тарихи

— Саъдихон ака, аввало Сизни муборак саксон ёшингиз билан қутлаймиз.

— Раҳмат! Бошим осмонга етди.

— Сиз Ҳамза номли академик драма театрининг саҳнасида намойиш этилган Ленин мукофоти лауреати Николай Погодиннинг «Милтиқли киши» спектаклида доҳиймиз Владимир Ильич Ленин ролини ижро этган экансиз.

— Ҳа, мен шундай бахтга биринчи ноил бўлган актёрман.

— Батафсилроқ ҳикоя қилсангиз.

— 1940 йил эди. Театримиз бадиий совети «Милтиқли киши»ни саҳнага олиб чиқишга қарор қилди. Иван Шадрин ролини жуда талантли актёримиз Амин Турдиев ижро этадиган бўлди. Асарни Етим Бобожонов постановка қилишга тайёргарлик кўра бошлади. Энди асосий масала кўндаланг бўлиб турарди: доҳий Ленин ролини ким ижро этади?

Бу роль ижросига уч киши танлаб олинди. Режиссёр Етим Бобожоновнинг ўзи, машҳур артистимиз Ҳикмат Латипов ва мен.

Етим оғанинг юзи дум-думалоқ, ўзи ҳам гавдали киши эди. Табиий, бундай актёр саҳнада доҳийни тўлақонли ижро этолмасди. Ҳикмат Латиповнинг эса бўйи ҳам кўнгилдагидек эдию, лекин юз тузилиши бадиий советни қаноатлантирмади.

Ўз-ўзидан бадиий совет менинг номзодим устида тўхтади.

— Жуда ҳам қувонган бўлсангиз керак...

— Севинмасдан бўладими? Бир неча кун ўзимни қўярга жой тополмай юрдим. Кейин, деҳқончасига айтсак, тер тўкиб ишлай бошладик. Проба кетидан проба бошланди. 17 марта грим қилишга тўғри келди. Ниҳоят, бадиий совет қониқди шекилли, ҳужжатларимни Москвага юборишди.

— Москвага? Нима учун?

— Ўша пайтларда Ленин ролини ижро этадиган актёр СССР Маданият министрлиги томонидан тасдиқланарди. Ленин қиёфасида тушган суратим, ўзимнинг фото расмим — ҳаммаси жўнатилганди. Агар Москвадан маъқулланган хабар келса репитицияларга киришавераман. Бир мен эмас, буни бутун коллектив сабрсизлик билан кутар эди. Не бахтки, пойтахтдан хушхабар келди.

— Ленин образини яратиш жараёни осон кечмагандир...

— Номзодим ўтиши бу ишнинг бошланиши эканлигини жуда яхши ҳис қилардим.

Дастлаб доҳийнинг сўзлашиш манерасини, нутқи, сўзларга урғу беришини чуқур ўргандим. Лениннинг сўзларини кўп марталаб тингладим, такрорладим. Сўнгра доҳий характерини ўргана бошладим. У ҳақдаги яратилган хотираларни синчиклаб ўқиб чиқдим.

Биринчи марта саҳнадаги репетицияда, қарилик қурсин, номларини эслолмаяпман, бир мўйсафид билан нуроний онахон таклиф қилинган эди. Улар Ленин билан учрашишган экан. Икки доҳийни кўрган табаррук инсонлар бошдан-оёқ тасвирлаб беришди. Сўзларини, ўзини тутишини, ҳатти-ҳаракатларини уқтиришди. Ўшаларнинг тасвири, Ленин музейидаги суратлар, кийимлар бўйича костюм, кўйлак, галстукларни заказ қилдик.

— Ленин ролини ижро этган қайси актёрдан ўргангансиз?

— Менга Борис Шчукин ижросидаги доҳий образи жуда ёқарди. Москвада гастролда бўлганимда у ижро этган ролларни кўргандим. Ўша пайтда, рости, доҳий образини ўзбек саҳнасида биринчи бўлиб яратишимни тасаввур ҳам қилмаганман. Бўлмаса Борис Шчукин билан учрашиб, доно маслаҳатларини олардим, албатта.

Борис Шчукин чини билан буюк актёр эди. У доҳийнинг ички қиёфасини, ҳаракатчан, кучли иродасини, беқиёс донолигини очиб беролган.

— Сиз асосан нималарга эътибор бердингиз?

— Мен аввало доҳийнинг ташқи қиёфасига эътибор қилдим. Буни спектаклдан кейин ёзилган тақризларда ҳам қайд этишди. Кейин доҳийнинг нутқига, талаффузига катта аҳамият бердим.

— Илк бор «Милтиқли киши» саҳнага чиққан кун хотирангизда мустаҳкам қолгандир?

— Бўлмасам-чи. Мен ҳозир сизга ўша манзарани чизиб беришга ҳаракат қиламан.

Парда кўтарилди. Эсингизда бўлса пьесада Смольнийдаги узун коридор тасвирланган. Рассомлар ҳам худди ўшандай коридор чизишган. Мен коридордан юриб келиб, саҳна яқинидаги зинага кўтарилдим.

Зал бирдан гулдираб кетгандек бўлди. Биринчи қаторда ўтирган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Усмон Юсупов бошлиқ бюро аъзолари ўринларидан туришди. Бутун зал оёққа қалқди. Қарсаклар, «Ўртоқ, Ленин!» деган шодон ҳайқириқлар.

Мен ўзимни унутдим. Юрагим гурсиллаб уради. Негадир томоғим қақраб кетган. Айтадиган сўзимни унутиб қўйганман.

Худди шу пайтда милтиқли киши — солдат Шадрин — Амин Турдиев ўтиб қолади. У Ленинга мурожаат қилади:

— Ўртоқ, қайнаган сув қаерда экан-а?

Мен унинг гапларини рости эшитмадим. У иккинчи марта баланд овозда такрорлади:

— Ўртоқ, қайнаган сув қаерда экан-а?

Сал ўзимга келдим.

Амин Турдиев учинчи марта такрорлагандан кейин мен қаерда эканлигимни тамом англаб олдим. Спектакль давом этди.

Томоша тугагандан кейин саҳнага Усмон ота чиқдилар. Ҳаммамизни бирма-бир табрикладилар. «Ўзбек театри саҳнасида янги даврни бошлаб бердинглар» дедилар.

— «Милтиқли киши» неча марта қўйилди?

— 1940 — 1944 йилгача саҳнадан тушгани йўқ. Билмадим, неча марта, ҳар ҳолда етмиш-саксон мартадан кам эмас, азиз доҳиймиз Ленин қиёфасида саҳнага чиқдим. Ҳар сафар томошабинлар узоқ қарсаклар чалишар эди. Доҳий Ленинга муҳаббат уларнинг қалбига, қон-қонига сингиб кетганининг ёрқин белгиси бу.

— Саъдихон ака, бошқа спектаклларда ҳам қатнашганмисиз?

— Николай Погодиннинг «Кремль курантлари» пьесасида ҳам Ленин ролини ижро этишга қаттиқ тайёргарлик кўрдим. Спектакль ўша йилларда 4 марта қўйилди. Лекин бу сафар доҳий образида саҳнага чиқолмадим.

— Гримчи рассом ким эди ўша пайтлар?

— Виктор Лучихин деган ўз касбининг устаси Куйбишев шаҳридан таклиф қилинган эди. Мен ижро этган доҳий образининг муваффақиятли чиқишида унинг хизмати жуда катта бўлди.

— Саъдихон ака, хотираларингизни ўртоқлашганингиз учун Сизга катта раҳмат! Ҳамиша соғ бўлинг!

— Ташаккур!

Суҳбатни
Темур УБАЙДУЛЛАЕВ
ёзиб олди.

«Милтиқли киши»

Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати Саъдихон Табибуллаев билан суҳбат

СУРАТДА: «Милтиқли киши» спектаклидан кўриниш. В. И. Ленин ролида Саъдихон Табибуллаев (Сурат 1940 йилда олинган).

АСОСИЙ МАҚСАД—КЎНГИЛЛИ ҲОРДИҚ

Авиасозлар шаҳарчаси Ҳамза районидаги аҳоли энг зич жойлашган зона ҳисобланади. Бу ерда авиасозларнинг уй-жой массивлари, маданият ва техника саройи, турли маданий-маиший бинолар қад ростлаган. Биринчи авиаконструкторларимиздан Борис Павлович Лисунов номидаги 600 ўринга мўлжалланган кинотеатр ҳам худди шу шаҳарчада жойлашган. Унинг иш бошлаганига бу йил 12 йил бўлди.

Кинотеатрда бадиий, ҳужжатли-хроникал фильмларни намойиш этиш билан бирга, турли-туман тадбирлар ҳам мунтазам ўтказилади. Бу ўз навбатида томошабинларимизнинг — улар асосан В. П. Чкалов номли авиация бирлашмаси ишчилари бўш вақтларини кўнгилли ўтказишларига ёрдам бермоқда.

Кинотеатримиз фойесига телевизор ўрнатилган. Томошабинлар сеанс бошлангунча кўрсатувларни томоша қилишлари мумкин. Бундан ташқари, 20 та динамикдан турли жанрдаги қўшиқлар узлуксиз янграб туради. Фойедан Б. М. Лисуновнинг ҳаётига оид стенд, «Октябрда туғилган» фильмлар фотокўргазмаси ҳам ўрин олган.

Биз анъанага айлантирган яхши ташаббуслардан бири — сеанс олдидан машҳур киноартистлар, айрим фильмларнинг ижодкорлари группаси билан бўлиб ўтадиган учрашувлардир. Ўтган йили Николай Озерев, Валентина Титова, Александр Филипенколарни томошабинлар зўр мамнуният билан кутиб олишди.

Яна бир яхши анъанамиз — бу ҳар байрамда 4, 5, 8-ЖЭКлар билан биргаликда тайёрлайдиган болалар суратлари кўргазмасидир. Бу йилги навбатдаги кўргазма Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 70 йиллигига бағишланди. Томошабинларимизда бу кўргазма яхши таассурот қолдирди.

Кинотеатрда тематик ҳужжатли фильмлар ҳам мунтазам, план асосида намойиш этилади.

Кинотеатримизга қадам қўйган ҳар бир киши ўз вақтини кўнгилли ўтказишни истайди. Бизнинг барча қилаётган ишларимиз ҳам шунга қаратилган. Зеро, асосий мақсадимиз — одамларнинг кўнгилли ҳордиқ олишини таъминлашга қаратилган.

Борис ЦВАНГ,
Лисунов номли кинотеатр директори.

Шанба оқшоми

Шифобахш ўсимликлар

Табиий дорилар тайёрлаш

Муҳтарам оқшомхонлар. Газетамизнинг аввалги сонларидан бирида шифобахш ўсимликлар зубтурум, қорақиз, жағжағни тайёрлаш методикасининг асосий принциплари билан танишган эдингиз. Бугун май ойидан бошлаб тайёрлаш мумкин бўлган ўсимликлар билан таништирамиз.

Далачой

Далачойлар оиласига кирувчи кўп йиллик бу ўсимлик ингичка, вертикал жойлашган илдизпояга эга. Ўқ илдизи шохланиб кетган. Пояси бир ёки бир нечта бўлиб, бўйи 30 сантиметрдан 1 метргача етади. Силлиқ, туксиз, юқори қисми бироз шохланади. Барглари овалсимон, бандсиз жуфт-жуфт, бири иккинчисига қарама-қарши жойлашган. Ёруғлик ўтказувчи безчалари борлиги учун «илма-тешик далачой» деб ҳам аталади.

Тилларанг гуллари шохларининг учидан қалқонсимон рўвак ҳосил қилади. Меваси— уч бўлакли кўсакча шаклида бўлади. Уруғлари майда, чўзиқ, тўқ жигарранг.

Республикамизнинг тоғли районларида тўп-тўп бўлиб ўсади. Шифобахш маҳсулотлар сифатида ўсимликнинг ер устки қисми гуллаган пайтида 20—30 см. узунликда кесиб олинади. Илдизи билан юлиш мумкин эмас. Камида тўртдан бир қисмини кўпайиш учун қолдирилади.

Тайёрлаш қоидаларига риоя қилинмагани учун, Бўстонлиқ районида далачойнинг табиий запаслари ниҳоятда камайиб кетди.

Йиғилган маҳсулот салқин жойда (ҳарорат 35°С дан ортиқ бўлмаслиги керак) ёйиб, қуритилади.

Далачой ўсимлигини қадимги ҳакимлар «минг дардга даво» деб ҳисоблашган, Буюк аллома Ибн Сино бу гиёҳни оғриқ қолдирувчи, пешоб ҳайдовчи, яра-чақаларни тузатувчи дори сифатида тавсия этган.

Далачойнинг дамламаси турли хил қон кетиш ҳолларида, нерв шамоллаганда, сурункали гастритни, колитни даволашда чой ўрнига ичилади. Шунингдек, милк яллиғланганда, оғиз ўйилганда далачой дамламаси билан чайқаб туриш зарур. Дамлама қийин тузаладиган яраларни даволашда ҳам қўлланилади.

Далачой чет мамлакатлардан қиммат нархда олинадиган ратания ўсимлигининг ўрнини тўла босади.

Қичитқон

Қичитқон ўсимлик чақонғич ўтлар оиласига киради. Кўп йиллик ўсимлик, илдизпояси учун, судралиб ўсувчи бўлиб, бўғинларидан ингичка илдизлар ўсиб чиққан. Пояси тикка ўсади, камдан-кам шохлайди, тумтоқ тўрт қиррали, сертук. Туклари ачитувчи, куйдирувчи хоссага эга. Поясининг бўйи 60—100 см. баъзида 1,5 м. га ҳам боради. Барглари оддий бандли, қарама-қарши жойлашган, тухумсимон чўзиқ шаклга эга. Қирғоқлари йирик тишсимон шаклга эга.

Гуллари майда, оч яшил рангли, бир жинсли, оталиқ гулларида 4 та оталиги, оналик гулларида эса 1 та тугуни бўлади. Гуллари барг қўлтиғидан ўсиб чиқувчи бошоққа тўпланган. Меваси тухумсимон, сарғиш кулранг тусли ёнғоқча шаклида, уруғлари эса майда бўлади.

Барглари гуллаш даврида май ойидан бошлаб то сентябрь ойигача йиғилади. Ўсимлик ўриб олиниб, бир неча соат сўлитилади. Бунда унинг қичитиш хусусияти йўқолади, сўнгра барглари узиб олиниб, салқин жойда қуритилади.

Қичитқон дамламаси, асосан қон тўхтатувчи восита сифатида ишлатилади. Барги таркибида А1, В2, С, К витаминлари, пантотенат кислотаси борлиги туфайли бу ажойиб ўсимлик организм тонусини кўтариш, гемоглобин ва эритроцитлар (қон таркибидаги қизил таначалар)ни кўпайтириш, модда алмашинувини кучайтириш, жароҳатланган тўқималарнинг тузалишини тезлатиш каби бебаҳо фазилатларга эгадир.

Қирқбўғин

Қирқбўғин — кўп йиллик, споралар ёрдамида кўпаювчи ўсимлик ҳисобланади. Илдизпояси узун, қора-қўнғир рангли, судралиб ўсади. Сийрак жойлашган тугунаклари бор. Илдизпоясидан 2 хил поялар ўсиб чиқади, баҳор фаслида спора ҳосил қилувчи оч қўнғир ёки пушти рангли, бўйи 25 сантиметр атрофидаги шохламайдиган поялар пайдо бўлади. Бу пояларнинг учида спора сақловчи бошоқчалар бор. Спораларни тарқатгандан сўнг бу поялар тезликда қуриб кетади. Ёз фаслида эса яшил рангдаги иккинчи хил наслсиз поялар тўп-тўп бўлиб ўсиб чиқади. Бу хилдаги пояларнинг бўйи 10 сантиметрдан 50—60 сантиметргача бўлиб, сершох, баргсиз, бўғинлари кўп. Шунинг учун ўсимлик қирқбўғин деб аталади.

У республикамизда деярли ҳамма жойда ўсади, асосан ариқ бўйларида, зах жойларда, тоғ ён бағирларида учрайди.

Қирқбўғиннинг ёзги поялари фақат ҳаво қуруқ бўлган кунлари ердан 5 см. гача бўлган қисми қолдирилиб, ўриб олинади. Қалинлиги 5 см. дан ошмаган сийрак ҳолда ёйилиб салқин ерда қуритилади.

Қирқбўғин халқ медицинасида қадим замонлардан бери пешоб ҳайдовчи, қон тўхтатувчи, оғир тузаладиган яраларни даволовчи, буйрак тошларини эритувчи, қон босимини туширувчи восита сифатида кенг қўлланиб келинган.

Замонавий медицинада қирқбўғин дамламаси қон айланиши сусайиши туфайли аъзолар шишганида, пешоб ҳайдовчи ҳамда қон кетиши тўхтамаганда, бавосил касаллигини даволашда қон тўхтатувчи омил сифатида ишлатилади.

Шотурсун УСМОНОВ,
Ҳасан РАСУЛОВ,
Ўзбекистон дорихоналар Бош бошқармаси ходимлари.

⊙ РЕДАКЦИЯДАН: Азиз оқшомхонлар! Шифобахш ўсимликларни йиғиш ҳайрли, шунинг билан бирга масъулиятли вазифадир. Агарда уларни тайёрлашда, қуритишда тавсия этилган қоидаларга қатъий амал қилинмаса, фойда келтириш ўрнига зарар келтириб қўйиш ҳеч гап эмас.

Бувижон, ўқиб беринг

Югославия халқ эртаклари

Сергап хотин ва доно кампир

Бир хотин ҳар кун эридан калтак ер экан. Шундан доим азоб ва қўрқувда яшаркан. Бундай азобдан қутулиш йўлини ўйлаб-ўйлаб боши қотибди ва ниҳоят фолбиннинг ёнига борибди:

— Нима қилай, бувижон? Бир кунмас бир кун эрим уриб ўлдириб қўяди! Маслаҳат беринг, бу азобдан қандай қутулсам бўларкин, — дебди.

Кампир ўйлабди: «Эри ҳар куни калтакласа, демак аёл сергап, доим эрининг гапини қайтаради, жим тура олмайди». Кампир аёлга дебди:

— Майли, қизим сенинг айтганингча бўлсин, эринг сени бошқа урмайдиган қилиб бераман. Бозорга бориб, кўза сотиб ол, уни сувга тўлдир. Кейин унинг ичига бир сиқим туз ташлаб, ҳузуримга кел: афсун ўқиб қўяман, Қарабсанки ҳаммаси яхши бўлиб кетади!

Аёл шошганича бозорга борибди, кўза сотиб олибди, уни сувга тўлатибди, бир қисм туз ҳам ташлабди ва яна кампирнинг ҳузурига чопибди. Кампир кўзага қараб дам солибди ва аёлга дебди:

— Қани, қизим, кўзангни дарров кўтаргину уйингга югур ва уни девор ёнига қўй. Ўша ерда уч кеча-ю, уч кундуз турсин. Кейин эринг сўкиниб, сенга бир нима деса, кўза ёнига югур, уни иккала қўлинг билан кўтариб, худди ундан сув ичаётгандек қилиб лабингга теккизиб тур. Шу аҳволда то эринг сўкишни тугатмагунча туравер. Кўрасан, у сени урмайди.

Аёл хурсанд бўлиб, кўзани кўтарганича уйга келибди ва кўзани девор ёнида уч кечаю уч кундуз ушлабди. Кейин эри сўка бошлаганда, кўзанинг ёнига бориб, худди сув ичаётгандек лабини теккизиб тураверибди. Эри жавраб-жавраб жим бўлибди.

Ўшандан бери эри сўкишни бошлади дегунча хотини кўза ёнига бораркан ва лом-мим демай тураркан. Эри уни урмай қўйибди. Аёл бўлса кампирни мақтагани мақтаганмиш: зап ақлли кампир экан-да!

Бири меники, қолгани сеники

Кунларнинг бирида Султон Истамбул кўчаларида сайр қилиб юрганида рўпарасидан мактаб болалари чиқиб қолибди. Бир бола Султонга ёқиб қолди. Султон ўша болани тўхтатиб, нимага ўқиётганини суриштириб кетибди. Бола жавоб қилибди. Султонга жавоб маъқул тушибди ва у битта олтин танга чиқариб болага узатибди. Бироқ бола олтин тангани олмабди. Султон ҳайрон бўлибди. Бола унга дебди:

— Ойим бу пулни қаердандир ўғирлаб олган деб ўйламасинлар тағин!

— Пулни олавер, ойингга буни Султон совға қилди деб айтгин.

Бола унга жавоб қилибди.

— Йўқ, олмайман, ойим: «Агар Султон сени тақдирламоқчи бўлганда у кўпроқ танга берарди!» деб айтишлари аниқ.

Султон кулибди, болага бир ҳовуч тилла берибди ва саройга келишни буюрибди.

Айтилган вақтда бола Султон саройига борибди, аммо сарой эшигида турган соқчи уни Султон ҳузурига қўймабди. Қанча ялинса ҳам барибир кўнмабди: ҳатто гапини эшитмабди ҳам. Шундан кейин бола соқчига Султон унга олтин тангалар совға қилгани ва саройга келишни буюрганини айтибди.

— Ҳа, майли қўйиб юбораман, — дебди соқчи. — Аммо шу яхшилигим учун Султон совғасини менга ҳам берасан.

— Майли, бири меники, қолгани сеники! — рози бўлибди бола.

Шунга келишиб олишгач соқчи дарвозани очибди.

Бола Султон ҳузурига кирибди. Султон хурсанд бўлиб сенга нима совға қилай деб боладан сўрабди. Бола юз дарра уришларини илтимос қилибди. Султон болани фикридан қайтаришга уриниб кўрибди, аммо бола кўнмабди. Бошқа илож қолмагач, Султон жазолашга буйруқ қилибди. Жазо олдидан бола шундай дебди:

— Муҳтарам Султон! Менга бир дарра, қолганини сарой дарвозасини қўриқлаётган соқчига уришларини буюрсангиз. Ўша соқчи, сиз менга инъом этадиган совғанинг биттасини ўзимга, қолганини унга беришга ваъда бермагунимча ҳузурингизга қўймади. Мана шунинг учун тўқсон тўққиз дарра унга аталган!

Султон боланинг гапларини эшитиб, соқчини жазолашни ва хизматдан бўшатишни буюрибди, болани эса саройга олиб келиб, турли билимларга ўргатибди ва вақти келиб уни ўзига буюк вазир этиб тайинлабди.

Русчадан
Тўлқин МУҲИДДИН
таржималари.

⊙ **Сафо Очил** шоир ва адабий танқидчи сифатида қалам тебратиб келмоқда. Филология фанлари кандидати. Унинг болаларга бағишланган «Умидвор қушча», «Камалак ва сумалак» каби китоблари ҳамда «Замин садолари» адабий-танқидий мақолалар тўплами нашр қилинган.

ЎТАСАНДА ҚАЙТАСАН

Товус мисол хиром айлаб, ўтасанда қайтасан,
Лаб учида салом айлаб, ўтасанда қайтасан.
Ҳоким бўлгач юрагимга, бош қўйгил кўкрагимга.
Ёноқларинг гулфом айлаб, ўтасанда қайтасан.
Изларингдан қараб қолдим, хаёл ичра йўқолдим,
Ташвишларинг давом айлаб, ўтасанда қайтасан.
Ҳолимдан бўлсанг-да огоҳ, вале ташламай нигоҳ,
Ишқ жабрини инъом айлаб, ўтасанда қайтасан.
Не учун мен сени севдим, ёрим бўларсан девдим,
Бора-бора ғулом айлаб, ўтасанда қайтасан.
Турганда кўзларинг кулиб, қолавердим термулиб,
Куч-қувватим тамом айлаб, ўтасанда қайтасан.
Ишқ гулшанинг балки Сафо, кўнглингда не муддао,
Муқом айлаб, хиром айлаб, ўтасанда қайтасан.

СЕВДИМ

Кўрдим сени, кетди ҳушим, ойдай жамолингни севдим,
Ақлим олдинг бир боқишдан, юзингда холингни севдим.
Ё олибди қизил гул ҳам ёноғингдан андозалар,
Қизил гулга ато этган ажиб висолингни севдим.
Ёнгинамдан ўтиб кетдинг, роҳат топдим ишқ боғингда,
Юзим силаб эсиб кетган илиқ шамолингни севдим.
Кўкка боқиб аксинг кўрдим, қошинг ойга қиёс этдим,
Мафтун этган қалам қошинг-икки ҳилолингни севдим.
Сафо Очил жавоб бергил унинг майин саволига,
Севгинг чинми дея берган ҳақли саволингни севдим.

Сафо ОЧИЛ.

Баҳор завқи.

Ш. Низомов фотоэтюди.

Турфа олам

АЁЛЛАРНИ ЭҲТИЁТ ҚИЛИНГ!

Маълум бўлишича, хотин-қизлар эркакларга нисбатан икки баравар кўп невропатолог ва психотерапевтларга ёрдам сўраб мурожаат қилишар, оғриқни қолдирувчи ва тинчлантирувчи дори-дармонларни икки ҳисса кўп истеъмол қилишар экан. Ғарбий берлинлик мутахассислар ана шундай хулосага келишган. Бундан ташқари, анализларнинг кўрсатишига қараганда, асаб бузилиши туфайли амбулаторияларда даволанаётган беморларнинг 70 процентдан зиёдроғини ожизалар ташкил этар экан.

Бу эркакларга нисбатан хотин-қизларнинг ўз табиати жиҳатидан руҳий касалликларга мойилроқ эканлигидан далолат берадими ёки йўқми? Ана шу саволга жавоб берган мутахассисларнинг фикри бўлиниб кетди. Гап шундаки, касалликнинг бирор аниқ белгиси бўлмаса ҳам хотин-қизлар врачларга шикоят билан мурожаат қилаверишади, эркаклар эса касаллик йиқитгунча кутишади. Руҳий тузилиши жиҳатидан эркаклар кўпроқ ўз манфаатларини кўзлайдилар, ўз муаммоларини турмуш ўртоқлари зиммасига юклашга мойилдирлар, деган нуқтаи назар ҳам адолатли деб тан олинади. Оила ҳақида, ундаги маънавий муҳит ҳақида, шу билан бирга эркаклар ҳақида ҳам энг аввало аёллар ғамхўрлик қилишади. Шунинг учун ҳам руҳий ғам-ташвишларнинг асосий юки, психологик масъулият уларнинг зиммасига тушади. Шундай бўлгач асабни авайлаб бўладими?

ЕНГИЛ ЖАРОҲАТЛАР БИЛАН ҚУТУЛДИ

Саккиз ёшли Деандра Энриг ота-онасининг: варрагинг ҳар қанча силтаса ҳам унинг ипини қўлингдан қўйиб юборма, деган маслаҳатига қатъий амал қилди. Шунга қарамай ота-онанинг маслаҳати фалокатга олиб келишига бир баҳя қолди, холос. Деандра Маунтин Вьи шаҳридаги (Калифорния штати) паркда ўз варрагини учираётган эди. Шу пайт осмонда мўъжазгина самолёт пайдо бўлиб, қўниш мақсадида пасая бошлади. Буни қарангки, варракнинг ипи самолёт паррагига ўралиб қолиб, қизалоқни ҳам кўтариб кетибди. Қизалоқ қарийб 60 метрча учиб бориб, дарахтга урилиб кетишини кўргандан кейингина ипни қўйиб юборибди. Бахтни қарангки, уч метр баландликдан қулаб тушган қизга ҳеч нарса қилмабди. Деандранинг баъзи ерлари тирналиб, енгилгина жароҳатланибди, холос.

ПАҲЛАВОН ШИЛЛИҚҚУРТ

Питуфо («Гном») лақабли оддийгина боғ шиллиққурти аслида ҳақиқий паҳлавон бўлиб чиқди. У Испаниянинг Бильбао шаҳрида ўтган тош суриш бўйича шиллиққуртлар ўртасидаги биринчи миллий чемпионатда ғолиб чиқди. Питуфо вазни 240 граммга тенг тошни 13,2 сантиметр масофага «судраб боришга» муваффақ бўлди.

ГИМНЛАР ҲАҚИДА

Жаҳондаги энг қадимги гимн япон гимни ҳисобланади. Мазкур гимн мамлакатда IX асрдан бери ижро этиб келинади.

Греклар гимни эса энг узун гимн ҳисобланади. У 158 тўртликдан таркиб топган.

Душанба — 25 апрель

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Футбол шарҳи. 9.50 «Болакайлар!. Бадиий фильм. 11.20 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». Нуқтаи назар. Ҳужжатли фильм премьераси. 17.10 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 17.40 «Сў-ранг, болалар». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.30 Грузия Давлат филармонияси «Колхети» фольклор ансамблининг чиқиши. 18.45 Мультфильм. 18.55 «Жо Половски — Америка хаёлпарасти». Ҳужжатли фильм премьераси. 20.15 А. Н. Островский. «Ҳар тўкисда бир айб» фильм-спектакли. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ҳар тўкисда бир айб» фильм-спектаклининг давоми. 23.45 «Дунё воқеалари». 23.55 Футбол шарҳи.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Висогорьев капалаклари». Илмий-оммабоп фильм 9.35, 10.35 Тарих. 8-синф. 10.05 Рус тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 11.35, 12.35 А. Т. Твардовский. «Олис-олисларда». 10-синф. 12.05 «ВАЗ. 1987 йилнинг ёзи». Ҳужжатли фильм.

* * *

13.05 Владимир Кокурин мактаби». Ҳужжатли фильм. 13.25 «Биринчи отлиқ армия». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. Танаффус пайтида (14.30) — Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Футбол шарҳи. 19.30 «Халқаро панорама». 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ҳужжатли фильмлар экрани. «Баҳоргача хайр». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.05 «Кадлуш ду Карму куйлайди». (Португалия). 24.00 Янгиликлар.

ЎзТВ

16.15 «Кочканар». Телефильм. 16.45 Табиатшунослик. 17.15 «Даҳлсиз ороллар». Телефильм. 17.30 Физика. 18.00 Янгиликлар. 18.15 Болалар учун. «Колокольчик» (рус.). 18.45 «А, Б, В, Г, Д ва мен». Ҳужжатли фильм премьераси. 19.05 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Қайта қуриш: муаммолар, ечимлар». 19.45 «Ахборот» (рус.). 20.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — МАСК. 2-тайм. 20.30 «Ахборот». 21.10 «Элга хизмат талаб ва таклиф». Тошкент шаҳар Ленин районида пуллик хизмат кўрсатишни ривожлантириш тажрибасидан. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ўзбек киноси усталари». Кинорежиссер Э. Эшмуҳамедов (рус.). 23.35 «Мусиқа жавони» (такрор). 00.25 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.35 «Пойтахтимиз меҳмонлари». Омск Ёш томошабинлар театри (рус.). 20.35 «Дилкаш учрашув дақиқалари». Телефильм. 21.00 «Транспорт ва йўловчи». Ўзбекистон телевидениеси ва Тошкент область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси Давлат автоинспекцияси бошқармасининг биргаликдаги рейди.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Мулоқот». Мактаб ўқувчиларининг меҳнат тарбияси.

Сешанба — 26 апрель

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 А. Н. Островский. «Ҳар тўкисда бир айб». Евг. Вахтангов номли Давлат академик театри фильм-спектакли. Танаффус пайтида (10.20) — Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Перьм телевидение студиясининг программаси. 17.20 «Шер тоғлар юртида». Сьерра-Леони ҳақида кино очерк. 17.45 «Дастхат». Юқори синф ўқувчилари учун адабий викторина. 19.00 «Бўталоқ ҳақида». Мультфильм премьераси. 19.10 «Остонада». Москвада янги ҳайвонот боғи қурилиши муаммолари ҳақида. 19.40 «Байрам ҳақида қисса». Ҳужжатли фильм («ЦСДФ»). 20.15 Союзлар уйининг Колонна залида шоир Л. И. Ошаниннинг ижодий кўчаси. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Шоир Л. И. Ошанин ижодий кечасининг давоми. 23.35 «Дунё воқеалари». 23.45 «Фидоий шахслар».

МТ II

9.00. Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Гоголь юрган йўллардан». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Музика. 2-синф. 10.05 Француз тили. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Эстетик тарбия. 11.35, 12.35 Тарих. 6-синф. 12.05 Француз тили.

* * *

13.05 «Дарахтлардаги парашютлар». Телевизион бадиий фильм. 14.10 «Шахслар ва йиллар». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 14.50 Янгиликлар. 15.00 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. Туғилган кунининг 170 йиллигига. «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». Етти серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Музикали киоск». 19.15 Ритмик гимнастика. 19.45 «Очиқ рояль». Шопен мазуркалари. 20.10 «Асровчи. Академик Орбели биографиясидан». Ҳужжатли фильм. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар! 20.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Кинопанорама». 23.45 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 00.15 Янгиликлар.

ЎзТВ

16.15 «Дубровка». Бадиий фильм. 17.30 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Жиноят ҳуқуқи. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Бир бор экан, бир йўқ экан, асал ари бўлган экан». Мультфильм. 18.30 Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг 70 йиллигига. «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватан посбонлигида». 19.20 «Социалистик қонунчилик ва демократия». СССРда кооперация тўғрисидаги қонун лойиҳаси ва колхоз демократиясининг бундан кейинги ривожи. 19.50 «Уддабуро одамлар» фильмининг ташвиш ва умидлари». Ҳужжатли фильм. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.15 Катталар учун мультфильм. 20.20 «Долзарб вазифа». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Жавоҳир дурдоналари». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 23.30 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.35 «Бир актёр театри». А. Вознесенский. «Лонжюмо». 20.00 «М. Горький. Ҳаётининг сўнгги йиллари». Ҳужжатли фильм. 21.00 «Китоблар оламида.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ҳаёт учун хавфли». Бадиий фильм.

Чоршанба — 27 апрель

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 9.35 «Саёҳатчилар клуби». 10.35 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Фан ва меҳнат иттифоқи». «Жонли технологиялар инженерлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.55 «Дунё болалари нималар ҳақида қўшиқ куйлайдилар». 17.55 «Шаҳардаги ва шаҳардан ташқаридаги ферма». 18.15 «Наргис» ансамблининг концерти (Афғонистон). 18.40 Шеърият лаҳзалари. 18.45 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 19.30 «Дунё воқеалари». 19.50 Мультфильмлар. 20.25 «Олам кинокамера кўзгусида». 21.20 «Қайта қуриш прожектори». 21.30 «Время». 22.00 Футбол. Олимпия турнирининг саралаш матчи. СССР—Болгария терма командалари. 23.50 «Экспресс» концерт ансамбли чалади.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Севгисига содиқ». Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Физика. 8-синф. 10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Астрономия. 11.35, 12.35 Тарих. 9-синф. 12.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Дарахтлардаги парашютлар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 14.10 «Қадрдон ўтмиш» туркумидан ҳужжатли фильмлар. 15.55 Янгиликлар. 15.05 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». 2-серия.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. «Навбатнинг боши қаерда?». Телевизион ҳужжатли фильм. (Ленинград). 19.50 Катталар учун мультфильмлар. 20.10 Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.30 Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 СССР халқ артисти В. Третьяков чалади (скрипка). 21.30 «Время». 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Омадли одам». Телевизион бадиий фильм премьераси (Ленфильм). 1-серия. 23.15 Янгиликлар.

ЎзТВ

16.15 Болалар учун фильм. «Ёз учун беш баҳо». 17.30 Ўзбекистон илмий-техника жамиятлари пленуми қатнашчиларининг давра суҳбати. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Пионерлар мамлакатида» (рус.). 19.00 «Хўжасизликка барҳам берайлик». 19.25 «Афғонистон: тинчлик ва тараққиёт йўлидан». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.15 «Заминнинг барча гуллари». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон Давлат телерадиосининг мақомчилар ансамблининг концерти. 21.20 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Ижод саҳифалари». С. Айний туғилган куннинг 110 йиллигига. 23.00 «Шифобахш Фарғона». Ҳужжатли фильм (Ўзбектелефильм). 23.15 «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.40 «Йўлбарс керак». Бадиий фильм («Тожикфильм»). 20.50 «Янгичасига ишлаш — давр талаби».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

21.20 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Қотилликка шерик». Бадиий фильм. (рус.).

Пайшанба — 28 апрель

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Дастхат». Юқори синф ўқувчилари учун абадий викторина. 10.20 Футбол. Олимпия турнирининг саралаш матчи. СССР — Болгария терма командалари. 2-тайм. Ўртоқлик учрашуви. Венгрия — Англия терма командалари. 2-тайм. Танаффус пайтида (11.05)— Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Агросаноат ишлари ва ташвишлари». «Бизнинг томорқада». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.45 Давлат академик Большой театрининг Брасс квинтети чалади. 17.00 «Фан: назария, тажриба, практика». 17.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.00 «Мультипликацияда фантастика». «Кўк тош оралаб», «Капалаклар мавсуми». 18.35 «Инсон ва қонун». Мамлакатда ёнғиндан сақлаш бўлимлари ташкил этилганлигининг 70 йиллигига. 19.15 Эфирда музика. Танаффус пайтида (20.15) — «Дунё воқеалари». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Тэл Энкуца» фольклор ансамбли ижро этади. 22.30 Қайта қуриш: муаммолар ва ечимлар. «Мактаб ва ҳаёт». 24.00 «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

9.15 «Денгизларда сенинг йўлинг. Илмий-оммабоп фильм. 9.35, 10.35 Табиатшунослик. 9.55 «Бородино». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 Испан тили. 10.55 «Онам ҳақида». Илмий-оммабоп фильм. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Тарих революцияси. 11.35, 12.35 Физика. 12.05 Испан тили.

* * *

13.05 «Омадли одам». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 14.10 «Рақсга тушгим келяпти». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Боку). 14.30 Янгиликлар. 14.40 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». 3-серия. 15.45 «Қишлоқ янгиликлари».

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ритмик гимнастика. 19.15 Футбол. Ўртоқлик учрашуви. ЧССР—СССР терма командалари. 2-тайм. 20.90 «Дружба» елканлари. Телевизион фильм. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Футбол. Ўртоқлик учрашуви. Венгрия — Англия терма командалари. 2-тайм. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Омадли одам». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 23.20 Янгиликлар. 23.30 Сув полоси. Халқаро турнир.

ЎзТВ

16.15 Болалар учун фильмлар: «Кичкинтой Мукнинг саргузаштлари». «Чопарлар байрами». 17.30 Ўқитувчи экрани. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Сўздан ишга». 18.45 концерт. 19.15 «Халқ контроли экрани». Экиш компанияси пайтида халқ назоратчиларининг роли. 19.45 «Ахборот» (рус.). 20.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Кузбасс» (Кемерово).2-тайм. 20.50 «Ахборот». 21.10 «Най ва рубоб тароналари». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Кино, кино, кино». 23.30 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

19.30 «Кумуш тренер». Бадиий фильм. 21.00 Реклама. 21.10 «Кескин танқид остида». Ўзбекистон телевидениеси, Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ва республика санитария-эпидемиология станциясининг биргаликдаги рейди.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Пиллачилик: муаммолар ва мулоҳазалар». 22.50 «Халқ фарзанди». Академик Бобожон Ғафуров.

«Мен бахтимни куйлайман...».

М. Назаров фотоэтюди.

Турмуш чорраҳаларида

Қиёмат қарз

(Бўлган воқеа)

Дам олиш куни эди. Саксон ёшларга борган Абдулла ота невараси билан хонадонимизга ташриф буюрди. Салом-аликдан сўнг бир пиёла чой устида отахон ҳовлимизга келишидан мақсадини аста-секин тушунтира бошлади:

— Ёдингизда бўлса керак, бир вақтлар отангиз Муллапўлат (кўпчилик отамизни шундай аташарди) билан қадрдон дўст эдик. Мен бундан ўттиз йил илгари катта қизим Раънони узатган вақтимда отангиз менга куёв бўлмиш Воҳидга (номини ўзгартирдим) 1958 йилда 3 минг сўм қарз берган эканлар. Воҳид асли фарғоналик бўлиб, Тошкентга ўқишга келган. Аммо институтга киролмагач, отангиз яшаб турган маҳаллада ижарали уйда яшаган, ҳамма одамлар билан яхши муомалада бўлганидан, маҳалла-кўй уни жуда ёқтириб қолади. Отангиз хайрли ишга қўл уриб, менга шу йигитни ичкуёв қилиб олишимни таклиф қилдилар. Дўстимнинг илтимосини қайтара олмадим. Воҳидни ичкуёвликка қабул қилдим. У бир неча вақт троллейбус ҳайдовчи бўлиб ишлаб, қизим билан яхши яшади. Аммо беш фарзандли бўлганда бирдан қилиқ чиқариб, тез-тез аллақаёқларга кетадиган бўлиб қолди. Ўша кезлари отангиз уйимизга келиб, ётиғи билан қарзни талаб қилган эдилар. Аммо номард куёв шу бўйи дом-дараксиз бўлиб кетди. Бунга ҳам 10 йил бўлди. Аммо бўйнидаги қарзни тўламай, тилхатни уйга ташлаб кетди. Бу орада отангиз вафот этдилар. Аммо мен шу қиёмат қарзни узишга мажбурман... Чунки куёв ҳам аслида фарзанд ҳисобланади. Шу туфайли мен келтирган 300 сўм (чунки 1961 йилда пул ўзгарди) пулни келтирдим, шуни катта ўғил сифатида мендан қабул қилсангиз...

Мен у кишига эътироз билдирдим:

— Бу нарсадан менинг хабарим йўқ. Иккинчидан, пулга заруратим йўқ, бермасангиз ҳам розиман..

Абдулла ота кескин гап айтдилар:

— Йўқ, олмасангиз мен хафа бўламан...

Пулни ола туриб, отамнинг бир насиҳатлари эсимга тушиб кетди.

— Болам, мабодо уй-рўзғорингдан бир-икки юз сўм ортса, ҳеч оғринмай қабристон ободончилигига сарф эт. Пулни бировнинг қўлига берма, ўзинг харажат қил. Мозорга манзарали ниҳоллар, гуллар эк, йўлкаларини тузат...

Мен шуларни ўйлаб Абдулла отадан 300 сўм пулни олар эканман, Сағбон қабристони ободонлигига сарфлайман деб ният қилдим. Шу билан бирга, жамиятимиз кишиларининг диёнатли эканлигига ичимда тасанно айтдим.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,
ветеран-педагог.

Жума — 29 апрель

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Т. Шевченко номли Давлат академик опера ва балет театри ёш солистларининг концерти. Киевдан кўрсатилади. 9.25 Мультфильм. 9.40 «Инсон ва қонун». 10.10 «Фидойи шахслар». 10.55 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 «Мартовский» совхози украин халқ хори куйлайди. Харьковдан кўрсатилади. 16.40 Болалар учун фильм. «Ҳайвонот боғи туш кўради». (ВХР). 17.45 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 18.00 «...Ўн иккинчи йил мангу хотираси билан». Телевизион ҳужжатли фильм (Ленинград). 18.45 «Музикали хазина». В. А. Моцарт. Фортепьяно ва оркестр учун 27-концерт. 18.35 «Дунё воқеалари». 19.55 «Чернобиль бонги». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Андрей Миронов куйлайди». Киноконцерт. 23.10 «Интерсигнал». 23.40 «Нигоҳ». Тунгги информацион-музикали программа.

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.

Ўқув программаси

«Достоевский расмлари». Илмий-оммабоп фильм («Леннаучфильм»). 9.35, 10.35 Теварак-атроф билан танишиш. 2-синф. Ҳар доим бўлсин қуёш. 9.55 «Фридрих Цандер. Қайтиш». Илмий-оммабоп фильм (Рига киностудияси). 10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.55 «Сибирь солномачиси». Илмий-оммабоп фильм («Центрнаучфильм»). 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Тарих. Ленинча ГОЭЛРО плани. 11.35, 12.40 Тарих, 7-синф. М. В. Ломоносов. 12.00 «Дисплейнинг кўриниши». Илмий-оммабоп фильм («Леннаучфильм»). 12.10 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Омадли одам». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 14.10 XXII Бутуниттифоқ «Мэрцишор» музика фестивали қатнашчиларининг концерти. Кишинёвдан кўрсатилади. 15.00 Янгиликлар. 15.10 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Карл Маркс. Навқиронлик йиллари». 4-серия.

* * *

8.30 Янгиликлар. 18.40 «Саёҳатчилар клуби». 19.40 Б. Тищенко. «Ўн иккинчи» балети. Ленинграддан кўрсатилади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Сув полоси. Халқаро турнир. Тбилисидан кўрсатилади. 21.15 «Новий путь» колхози Маданият саройи «Крипицкие музики» фольклор ансамблининг чиқиши. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Шингил ҳикоялар антологияси. А. Платонов. «Ғўр ёшлик тонгида». РСФСРда хизмат кўрсатган артист Т. Воронина ўқийди. 22.50 «Тобольск гражданлари» Телевизион ҳужжатли фильм (Новосибирск). 23.20 Янгиликлар.

ЎзТВ

16.15 «Оляга аталган гуллар». Бадиий фильм (Одесса киностудияси). 17.40 Телефильм. 18.00 Янгиликлар. 18.15 «Ўрмон гуллари». Мультфильм. 18.30 «Ўзбек тилини ўрганамиз». 19.00 «Объективда — қайта қуриш». ҚҚАССРда меҳнат ресурсларидан фойдаланиш ҳақида. 19.30 «Инсон болаликдан бошланади». (рус.). 20.00 «Ахборот». (рус.). 20.15 «Комсомол прожектори». 19.35 Ташмачиларга қарши кураш. Жиззах областидан кўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. «Хат ва ҳаёт». Телетомошабинларнинг хатлари асосида кўрсатув. 23.00 «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм («Грузияфильм»). 00.05 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Бензоколонка маликаси». Бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия). 20.45 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар» (рус.).

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Ж. Чабалдаев куйлайди». 23.00 «Ёриб ўтиш». Бадиий фильм (рус.).

Шанба — 30 апрель

МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 Москва Кремли комендатураси намунали-кўргазмали оркестрининг концерти. 9.30 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 10.00 «Биз билан мангуга қолган вақт». «Улар биринчилардан эдилар» туркумидан А. М. Коллонтай ҳақида хужжатли фильм (Ленинград кинохроника студияси). 10.40 «Дебют». О. Аннамурадова чалади (фортепьяно). Ашхободдан кўрсатилади. 11.00 Бутуниттифоқ китобхонлар конференцияси. «Москва» журнали. 12.15 Халқ куйлари. 12.25 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 12.55 «Социализм мамлакатларида». Тележурнал. 13.25 «Замондошларимиз». «Чақнаб нурланиб ён». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Ленфильм). Танаффус пайтида (14.30) - «Дунё воқеалари». 16.00 «Етти довюрак, ёки...атака.» Ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ҳақида. 17.10 Халқаро ҳаёт редакцияси таништиради: сиёсий портрет. ВХР Министрлар Советининг раиси Карой Грос билан учрашуви. (Венгрия телевидениеси). «Европа — она масканимиз. Швед пирамидалари». 18.15 «Сиз зиёфатга борасизми!» Ҳужжатли фильм премьераси (ЦСДФ). 18.45 «1988 йил қўшиқлари». 20.10 Оилавий экран. «Витя Глушаков — апачийлар дўсти». («Мосфильм»). 21.30 «Время». 22.05 «Шанба оқшомида». Телевизион танишув. Мария Биешу (Эстония телевидениеси.). 23.35 «Телетомошабин ҳамроҳи». 00.10 Янгиликлар. 00.15 Чет эл эстрадаси артистларининг концерти.

МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.

* * *

«Тафаккур» программаси

8.45 Студия таништиради... «Курантлар» (Ленинград). 9.30 Ҳамоҳанглик: кураш ва норозилик қўшиқлари. Революцион плакат. 10.30 «Здоровье». 11.20 Сенинг ленинча кутубхонанг. В. И. Ленин «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари». (Мақола нашр қилинган куннинг 70 йиллигига). 12.00 «Мактаб: ўзгаришлар даври». Литва ССР Анекшчяй районида КПСС Марказий Комитетининг февраль (1988 йил) Пленуми қарорлари асосида халқ маорифини қайта қуриш борасида олиб борилаётган иш тажрибаси ҳақида. 12.50 «Оламга саёҳат». Киноальманах. 13.50 «Рус маданияти ҳақида суҳбатлар». «XVIII аср охири XIX аср бошларида ёш йигит». Кўрсатувни филология фанлари доктори, Тарту университетининг профессори Ю. М. Лотман олиб боради (Эстония телевидениеси). 14.30 «Мўъжизасиз — мўъжизалар». Хатлар соати. Кўрсатувни профессор С. П. Капица олиб боради. 15.30 «Мария». Ҳужжатли фильм премьераси («ЛСДФ»). 16.10 «Истоки» халқ қўшиқлари ансамблининг чиқиши: Жанубий Сахалиндан кўрсатилади. 16.40 «Кун тартибидаги масала». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»). 18.10 «Мультипликация ҳақида эртаклар». 1-кўрсатув. 18.55 «СССР — АҚШ мактаб ўқувчилари телекўприги. Суҳбатнинг давоми». 19.55 «Карамзин жасорати». Илмий-оммабоп фильм («ЦНФ»). 20.15 М. Ворожцова чалади (флейта). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Унутилмас музикали кечалар». С. Прокофьев. Фортепьяно ва окрестр учун 2-соль минор концерти (ЧССР телевидениеси). 21.30 «Время». 22.05 «Оркестр билан катта кўча бўйлаб». Бадиий фильм («Мосфильм»). 23.35 Янгиликлар.

ЎзТВ

8.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа.

* * *

9.30 Ҳужжатли фильмлар программаси. 10.10 Болалар учун. «Май гуллари». 10.30 Спорт шарҳи. 11.10 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий туғилган куннинг 100 йиллигига. «Майсаранинг иши». Ю. Ражабий номли Жиззах область драма театрининг спектакли. 12.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Келинг, очиқчасига гаплашайлик». 13.40 «Сиз севган қаҳрамонлар». Болалар учун кинокўрсатув. 14.40 «Ўзбек халқ достонлари». Ш. Болтаев ижросида «Алпомиш»дан парчалар. 15.40 Экранда — кинокомедия. «Кавказ асираси». 17.00 «Баҳор гулларидан гулчамбар». Қрим татар куйларидан концерт.

* * *

17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 «Момақаймоқ». Мультфильм. 17.55 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар». 18.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қувноқлар ва зукколар». Тошкент Давлат Медицина институти ва Тошкент фармацевтика институти студентлари учрашадилар (такрор). 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.15 «Санъат оламида». ЎзССР халқ рассоми Н. Қўзибоев. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Нафосат». Хотин-қизлар учун программа. 23.15 «Эртага — премьера». Кинокўрсатув. 00.15 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Новвой ва дангаса». Мультфильм. 18.10 «Жаҳон бир ҳафта ичида». 18.20 «Оила даврасида». 19.00 «Новости». 19.20 М. Зощенко». «Омадсиз кун». Теленовелла. 20.00 «Ахбор». 20.20 Кинолавҳа. 20.30 «Парасту». 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Қизил, мовий, яшил». Телевизион бадиий фильм (рус). 23.05 «Таллинда карнавал». Фильм-концерт.

Якшанба — 1 май

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ

МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ҳужжатли фильмлар: «Москва Кремли». («ЦСДФ»). «Аврора» крейсери» («ЛСДФ»). 9.30 «Спортлото» тиражи. 9.40 «Қувноқ нотачилар». Ёш вокалистлар концерти. 10.40 «Мамлакатим — гуллаган боғим». Бадиий ҳаваскорларнинг чиқиши. 11.20 Ҳужжатли фильм. 11.35 «Сени севаман, ҳаёт». Телевизион фотоконкурс. 11.40 «Тинчлик, Меҳнат, Май». Шеърий композиция. 12.10 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 12.40 Москва. Қизил майдон. Меҳнаткашларнинг халқаро Бирдамлик куни — 1 Майга бағишланган кўрсатув. Кўрсатув тугагач — «Москва ҳақида қўшиқлар». 15.00 «Ўз юлдузингни топ». Болалар ижодиёти ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Киев). 15.20 «Миллион саргузашт. Занглаган генерал ороли». Телевизион бадиий фильм премьераси («Экран»). 16.30 Пионерларнинг байрам концерти. 17.00 «Циркни ҳамма севади». Свердловскдан кўрсатилади. 17.40 «Мультипликацияда фантастика». «Фантадром». Мультфильм (1, 3-сериялар). 18.10 «Камалак» жилолари». Халқ ижодиёти телепрограммалари халқаро фестивалининг якунловчи концерти. 19.45 Экранда — кинокомедия. «Севги ва кабутарлар» («Мосфильм»). 21.30 Меҳнаткашларнинг Халқаро Бирдамлик куни — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 «Даврани кенг олинг». Эстрада программаси. Танаффус пайтида (23.50) — Янгиликлар.

МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика. 8.50 Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 9.10 «Болаликнинг бахтли олами». Ҳужжатли фильм. 9.45 Революция рассомлари. 10.25 «Имконият доирасида». Илмий-оммабоп фильм («Центрнаучфильм»). 10.45 «Кимгаки қўшиқ ҳамроҳ экан..» И. О. Дунаевский музикалари. 11.45 «Ленин ва келажак». Ҳужжатли фильм («ЦСДФ»). 12.10 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 12.40 Москва. ҚИЗИЛ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ. Кўрсатув тугагач — «Москва ҳақида қўшиқлар». 15.00 Мультфильмлар. 15.20 Концерт — вальс. 16.00 «Билса ҳазил, билмаса чин». Сатирик кўрсатув. 17.00 «Давлат чегараси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-фильм — «Қизил қум» («Беларусфильм»). 1-ва 2-сериялар. 19.20 «Мултипликация ҳақида эртаклар». 2-кўрсатув. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Модалар журнали таништиради...» 21.30 Меҳнаткашларнинг халқаро Бирдамлик куни — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 «Иллюзион. Г. Александров фильмлари. «Қувноқ болалар» («Москинокомбинат», 1934 йил). 01.10 Янгиликлар.

ЎзТВ

7.30 «Қўшиқларим сенга, Ватан», Фильм-концерт. 8.35 «Советлар мамлакатининг кишилари». Кинопрограмма. 9.50 Тошкент. В. И. ЛЕНИН НОМЛИ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ. Кўрсатув тугагач — «Хотираларга рейс». Ҳужжатли фильм.

* * *

12.40 Москва. ҚИЗИЛ МАЙДОН. МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРСАТУВ.

* * *

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Бахтли болалик». Адабий музикали композиция. 18.40 «Оқ йўл, зангори қуш». Бадиий фильм. («Ленфильм»). 20.00 «Ахборот». Меҳнаткашларнинг Халқаро Бирдамлик куни — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 20.40 «Цирк! Цирк! Цирк!». 21.20 «Ўзбекистоннинг меҳнат суръатлари». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 21.30 Москва. Меҳнаткашларнинг Халқаро Бирдамлик куни — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 «Гул байрами — нур байрами». Кўрсатув тугагач — Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

18.35 «Шунингдек баҳор ҳам...» Киноконцерт. (рус.). 19.20 «Қардош республикаларнинг байрам табриклари». 20.00 «Мезгил». Фрунзе шаҳрида меҳнаткашларнинг Халқаро Бирдамлик куни — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 20.30 «Деноз ажойиботлари». Манзарали телефильм. 20.40 Бал рақслари ижрочиларининг республика кўрик — конкурси (рус.). 21.30 Москва. Меҳнаткашларнинг Халқаро Бирдамлик куни — 1 Майнинг байрам қилиниши ҳақида репортаж. 22.30 «Қирғиз диёрида 1 Май байрами». «Мезгил» информацион программаси (қирғиз ва рус тилларида). 23.00 «Севганингдан айрилма». Бадиий фильм. (рус.).

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент,
Ленинград
кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р— 12705. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. — 2104. Тиражи — 107820. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 89 10.